

KOMUNITNÍ PLÁN OBCÍ FRÝDLANTSKA

Doplňená verze

únor 2010

Objednatel:
Nové Město pod Smrkem

Zpracovatel:
Milan Beneš - MB servis

Obsah

A. ANALYTICKÁ ČÁST KPF	3
A. 1 Východiska zpracování, použité podklady a vstupy	3
A. 2 Základní demografické a socioekonomické údaje	8
A.2.1 Socioekonomická charakteristika oblasti	8
A.2.2 Demografická analýza	8
A. 3 Popis situace v poskytování sociálních služeb	12
A.3.1 Popis situace	12
A.3.2 Datová část	14
A. 4 Popis situace v dalších navazujících oblastech (školství, zdravotnictví, bezpečnost, nezaměstnanost)	26
A. 5 Analýza potřebnosti a dostupnosti sociálních služeb	29
A. 6 Analýza zdrojů (finančních, lidských, vnitřních, vnějších).....	33
A.6.1 Finanční zdroje.....	33
A.6.2 Ostatní zdroje.....	33
A. 7 Zjednodušená SWOT analýza.....	35
A. 8 Zásadní analytické závěry	36
B. NÁVRHOVÁ ČÁST	37
B.1 Dlouhodobá VIZE (rok 2020).....	37
B.2 Strategické cíle a rozvojová opatření pro rok 2010 – 2013	38
B.3 Stanovení priorit pro realizaci opatření v období 2010 – 2013	46
B.4 Časový plán realizace rozvojových opatření.....	48
C. NÁVRH ZJEDNODUŠENÉHO AKČNÍHO PLÁNU PRO ROK 2010	50
C.1 Smysl akčního plánu a vysvětlení obsahu zjednodušeného akčního plánu pro rok 2010 (ZAP KPF 2010)	50
C.2 Východiska – přehled rozvojových opatření	50
C.3 Podrobnější popis opatření.....	51
C.4 Časový harmonogram akcí.....	58
D. ZÁSADY MONITORINGU A AKTUALIZACE KPF V DALŠÍM OBDOBÍ	59
SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK	60

Na zpracování dokumentu se podíleli:

Bc. Iva Benešová, Ing. Jiří Lauerman, členové Odborných pracovních skupin KPF

Frydlantsko a Liberec, červenec-prosinec 2009, doplnění leden-únor 2010

A. ANALYTICKÁ ČÁST KPF

A. 1 Východiska zpracování, použité podklady a vstupy

Předkládaná analytická část Komunitního plánu obcí Frýdlantska (dále jen KPF) je výchozím krokem procesu komunitního plánování a prvním konkrétním výstupem snažení zástupců a dalších aktérů v sociálních službách následujících obcí:

Bulovka
Černousy
Frýdlant
Hejnice
Heřmanice
Kunratice
Lázně Libverda
Nové Město pod Smrkem
Pertoltice
Raspenava
Višňová

Lze říci, že zpracování analytické části KPF volně navazuje na východiska dříve zpracovaného dokumentu „Posouzení vstupních podmínek a doporučení pro zpracování komunitního plánu (plánu rozvoje sociálních služeb) pro město Frýdlant“ (dále jen Posouzení, zpracováno na základě smlouvy o dílo z 19. 11. 2008 – objednatel město Frýdlant) a také na postupně zjišťované potřeby území. Podnětem k jeho zpracování se staly diskuse v rámci projednávání Střednědobého plánu rozvoje sociálních služeb Libereckého kraje, Strategického plánu města Frýdlant a potřeba navázat na některé přípravné kroky, učiněné na území města (stejně jako celého Frýdlantska) v uplynulém období.

Stejně jako pro zpracování Posouzení, tak i pro zpracování KPF se stal jedním ze zásadních impulsů proces střednědobého plánování Libereckého kraje. Na území Frýdlantska dopadaly konkrétní požadavky a dotazy v souvislosti se zpracováním Střednědobého plánu rozvoje sociálních služeb v Libereckém kraji a území nedokázalo relevantně reagovat, a to ani tím způsobem, že by nominovalo své zástupce do Krajské koordinační struktury pro střednědobé plánování. V tomto období za území Frýdlantska:

- neexistoval žádný relevantní podklad, na základě kterého by byla možná obhajoba zájmů Frýdlantska vůči LK,
- nebyl vytvořen podklad, na základě kterého by probíhalo rozdělení finančních prostředků na zajištění potřebných sociálních služeb,
- nebyla vytvořena argumentační základna pro komunikaci s dalšími partnery v této oblasti na různých úrovních,
- neexistoval žádný nástroj pro nastartování dlouhodobého procesu spolupráce zainteresovaných subjektů v území s cílem dlouhodobé udržitelnosti.

K řešení všech výše uvedených nedostatků, ale i dalších bodů, by měl pomoci právě zpracováváný komunitní plán obcí Frýdlantska.

Sociální služby představují možnost, jak naplnit některé potřeby nebo jinak napomoci lidem, kteří z nějakého důvodu nemohou či nejsou schopni si je zajistit sami. K tomu, aby sociální služby byly dostupné jak z hlediska jejich rozmanitého zaměření, tak i z hlediska geografické dosažitelnosti, přispívají jejich poskytovatelé, obce i kraje. Sociální služby mají návaznost na demografii obyvatelstva, bytový fond, trh práce, zaměstnanost, výchovu, vzdělávání, osvětu, zdravotnictví, sport, tělovýchovu, kulturu, zájmovou činnost a je třeba prosazovat meziresortní přístup, spolupráci a návaznost na regionální i místní úrovni. Strategickým cílem komunitního plánování oblasti sociálních služeb na území Frýdlantska je v souladu s politikou Libereckého kraje a zákonem č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění

pozdějších předpisů, vytváření takových podmínek, aby lidé mohli využívat služby ve svém domácím prostředí a mohli zachovávat přirozené sociální vazby, a zajištění optimální sítě sociálních služeb s důrazem na zajištění odpovídající kvality.

Současný stav sociálních služeb v kraji je popsán ve strategických dokumentech Libereckého kraje a v dokumentech a podkladech z území Frýdlantska.

Strategické dokumenty kraje

Strategie rozvoje Libereckého kraje 2006 - 2020 (zpracoval Odbor Regionálního rozvoje a evropských projektů, schválena Zastupitelstvem Libereckého kraje usnesením č.122/07/ZK dne 24. dubna 2007)

Vzhledem k tomu, že se jedná o dlouhodobý strategický dokument, neobsahuje zacílení na jednotlivá území LK. Přesto je v dokumentu konstatováno, že **sociální služby** poskytované na území Libereckého kraje různými poskytovateli (**bez ohledu na zřizovatele**) mají **diametrálně odlišnou úroveň** a mnohá zařízení jsou naprosto **nevyhovující** pro další fungování. Dalším konstatovaným problémem (slabá stránka) je **absence alternativních služeb k ústavní péči**. V dokumentu je zmíněna **potřeba střednědobého a komunitního plánování a koordinace činnosti zainteresovaných subjektů** na území kraje.

Program rozvoje Libereckého kraje 2007 - 2013 (koordinace zpracování Odbor regionálního rozvoje a evropských projektů, schválen Zastupitelstvem Libereckého kraje usnesením č. 287/07/ZK dne 30. 10. 2007)

Stejně jako ve Strategii rozvoje Libereckého kraje i v tomto dokumentu je část týkající se sociální oblasti. Vzhledem k tomu, že se jedná o střednědobý plánovací dokument, ani tady není možné hledat rozpracování pro jednotlivé části území kraje. V obecné rovině je definován *Strategický cíl B. Kvalitní a zdravé lidské zdroje*, na který navazuje *Rozvojové opatření B. 3 Zajištění dostupnosti a kvality zdravotní a sociální péče, podpora zdravého životního stylu*. Dvě ze tří Dílčích opatření je možné považovat za relevantní pro oblast sociálních služeb. Jedná se o *Dílčí opatření B. 3b Zajištění dostupnosti a kvality sociálních služeb*, a *B. 3c Prevence projevů rasového násilí a pomoc začlenění příslušníků národnostních menšin do většinové populace*. V dokumentu je kladen velký důraz na **podporu systému komunitního plánování**, a to proto, že tento systém je považován za **jeden z nejvhodnějších nástrojů**, který objektivně popisuje potřeby klientů a je podmínkou efektivnějšího nakládání finančních prostředků v této oblasti.

Program rozvoje hospodářsky slabé oblasti Frýdlantsko (zpracovatel Agentura regionálního rozvoje, dokument nebyl projednán a schválen orgány LK)

Frýdlantsko bylo společně s dalšími územními částmi LK v průběhu zpracování Programu rozvoje Libereckého kraje 2003 – 2006 označeno jako hospodářsky slabá oblast. Základní konstatování, důležitá pro další plánovací proces sociální oblasti, jsou následující:

Střediska sociální péče v regionu Frýdlantsko jsou soustředěna ve městech Frýdlant a Jindřichovice pod Smrkem (obec není zapojena do procesu zpracování KPF). Právě v těchto městech probíhají nejvýraznější aktivity týkající se sociální práce a služeb. Vzhledem k vysokému počtu obyvatel postižených sociální exkluzí a romských menšin v tomto regionu bude vhodné se zaměřit právě na eliminaci negativních následků vyplývajících z problémů těchto skupin obyvatel. Vzhledem ke zhoršující se věkové struktuře obyvatel je třeba se zaměřit na dostatečné zajištění sociální péče pro seniory.

V procesu zpracování byly definovány následující cíle a opatření, jejichž realizací a naplněním by mělo dojít ke zlepšení a stabilizaci situace. Bylo doporučeno zaměřit se zejména na:

- zvýšení prevence sociálně patologických jevů ve společnosti,
- zlepšení kvality sociálního zabezpečení pro občany,
- zkvalitnění integrace skupin postižených sociální exkluzí do společnosti,
- dostatečnou kapacitu sociálních zařízení,
- výchova kvalifikovaných sociálních pracovníků,
- zapojení občanů do procesu tvorby sociální péče,
- dostupnost sociálních a zdravotních služeb, možnost výběru vzhledem k potřebám cílových skupin.

Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb Libereckého kraje 2009 – 2013 (SPRSS LK) (zpracovatel Odbor sociálních věcí, bezpečnosti a problematiky menšin, schválen zastupitelstvem LK dne 30. 9. 2008 usnesením č. 312/08/ZK)

Jedná se o střednědobý plánovací dokument, který se zabývá v ucelené míře plánováním sociálních služeb v Libereckém kraji. Jedním z důležitých konstatování SPRSS LK je fakt, že poskytovatelé sociálních služeb v LK mají diametrálně **odlišnou úroveň služeb**. Současné **kapacity** a provozní podmínky v rezidenčních zařízeních jsou výrazně **limitujícím** faktorem pro vytváření důstojných podmínek k životu. **Chybí** dostatečné **alternativy** k ústavní péči. Proto je podporována **transformace a deinstitucionalizace** nevyhovujících zařízení. Je třeba zaměřit se na služby sociální prevence a sociální poradenství s důrazem na předcházení sociálnímu vyloučení a na začlenění osob do většinové společnosti. Konkrétními výstupy dokumentu jsou navržené aktivity a opatření, která mají zajistit koordinaci činností v oblasti sociálních služeb takovým způsobem, aby byly v maximální míře pokryty reálné potřeby území ve vazbě na potřeby konečných příjemců služeb – klientů. Pro další proces plánování kraj považuje za velmi důležité **zrychlení procesu komunitního plánování** pokud možno na **celém území** kraje. Kraj **preferuje** v případě tvorby **komunitních plánů pro obce III. typu** plánování za **celá spádová území** těchto obcí.

Dále lze při zpracování KPF využít některé odborně zaměřené koncepční dokumenty, například Akční plán protidrogové politiky pro Liberecký kraj na období 2008-2009 (navazující na Národní strategii protidrogové politiky ČR), Bezpečnostní analýzu Libereckého kraje z roku 2008, apod.

Lze konstatovat, že zpracování komunitního plánu obcí Frýdlantska je logickou reakcí na závěry a konstatování všech dokumentů citovaných v předchozí části.

Dokumenty a zdroje dat na úrovni obcí

Město Frýdlant

Město Frýdlant je zřizovatelem **Střediska sociální péče**. To poskytuje úkony pečovatelské služby seniorům a lidem zdravotně postiženým. Další služby jsou nabízeny v **Domě s pečovatelskou službou**. Ten je určen pro bydlení seniorů, kteří jsou soběstační, ale potřebují pomoc se sebeobsluhou a využívají i ostatních služeb střediska sociální péče. Město Frýdlant dosud nevlastní žádný plánovací dokument pro oblast sociálních služeb.

Jediným dílčím výstupem snah v oblasti plánování sociálních služeb na území města je zpracované Posouzení vstupních podmínek a doporučení pro zpracování komunitního plánu pro město Frýdlant. Tento dokument se stal jedním z významných podkladů při zpracování KPF. Dalším dokumentem, kde je oblast rozvoje sociálních služeb zmíněna, je Strategický plán rozvoje města Frýdlant. Zpracováním komunitního plánu obcí Frýdlantska dochází k naplňování aktivity A01-05 Zpracování komunitního plánu a následné realizace rozvoje sociálních služeb podle KP definované právě v tomto materiálu. Dále lze v dokumentu najít další aktivity podporující řešení a rozvoj sociálních a navazujících služeb nejen pro město Frýdlant, ale i pro jeho spádovou oblast. Jedná se zejména o tyto aktivity:

A07-01 Podrobné zmapování příčin a výskytu sociálně patologických jevů a zpracování plánu jejich řešení (aktivita určená k realizaci v roce 2009),

A07-04 Aktivní podpora preventivních sociálních programů (aktivita určená k realizaci v roce 2009),

A01-04 Stabilizace sítě a rozvoj dalších potřebných zdravotnických služeb (aktivita určená k realizaci v roce 2009),

A06-03 Aktivní podpora zaměstnanosti (aktivita určená k realizaci v roce 2009).

Přestože z názvu některých aktivit není zcela zřejmá vazba na sociální oblast, druhotně je v uvedených aktivitách obsažena.

Město Frýdlant je realizátorem projektu **Poradní a setkávací centrum Frýdlant (POSEC)**. V rámci projektu fungují následující pevné programy:

- Terénní program pro uživatele drog
- Poradenství pro dospívající a dospělé
- Poradenství rodinného psychologa
- Občanská poradna
- Klub duševního zdraví

Všechny tyto programy jsou poskytovány nejen pro občany města Frýdlantu. Na financování (spolufinancování) je připravován v rámci Mikroregionu Frýdlantsko jednotný a závazný postup.

Nové Město pod Smrkem

Obec s pověřeným obecním úřadem Nové Město pod Smrkem je zřizovatelem Domu pečovatelské služby a rovněž poskytovatelem terénní pečovatelské služby. Sociální odbor Městského úřadu Nové Město pod Smrkem zajišťuje péči o zdravotně postižené občany, zajišťování umístění do DPS, poskytování informací. Odbor zabezpečuje agendu související s hmotnou nouzí a protidrogovou prevencí. Město Nové Město pod Smrkem dosud nevlastní žádný plánovací dokument pro oblast sociálních služeb ani jiný rozvojový materiál. Jediným podkladem, který byl v době zpracování analytické části komunitního plánu k dispozici, je dokument obsahující výsledky dotazníkového šetření, které bylo realizováno mezi občany města v listopadu 2007. Vazbu na sociální oblast je možné v tomto dokumentu najít pouze velmi okrajově.

Kunratice

Z volně dostupných zdrojů nebyla zjištěna existence žádných poskytovatelů sociálních služeb na území obce ani existence jakéhokoliv plánovacího dokumentu pro tuto či jinou oblast.

Černousy

Ze získaných informací od zástupce obce vyplývá, že obec nevlastní žádný rozvojový dokument, kde by byla sociální oblasti věnována pozornost. Obec nezřizuje organizaci, která by nabízela nějakou sociální službu pro své občany.

Heřmanice

Z veřejně dostupných zdrojů vyplývá závěr, že obec nevlastní žádný rozvojový dokument, kde by byla věnována pozornost oblasti sociálních služeb. Obec rovněž není zřizovatelem organizace, která by nabízela nějaké sociální služby pro své obyvatele.

Višňová

Na základě informací získaných od starostky obce vyplývá, že obec nevlastní žádný rozvojový dokument, kde by byla pozornost věnována sociální oblasti v obci. Obec nezřizuje žádnou organizaci, která by nabízela nějakou sociální službu. Jediná služba (ne sociální ve smyslu zákona č. 108/2006 Sb.) nabízená v obci je donáška obědů důchodcům.

Lázně Libverda

Obec dle veřejně dostupných zdrojů nevlastní žádný rozvojový dokument, v kterém by byla věnována pozornost oblasti sociálních služeb. Je zřizovatelem Pečovatelské služby, která je určena především klientům domu s pečovatelskou službou, v případě potřeby i klientům žijícím ve svých domácnostech v obci.

Bulovka

Obec Bulovka nevlastní žádný rozvojový dokument, v němž by věnovala pozornost sociální oblasti, ani není zřizovatelem organizace nabízející sociální služby obyvatelům obce.

Pertoltice

Obec Pertoltice nevlastní žádný rozvojový dokument, v němž by věnovala pozornost sociální oblasti, ani není zřizovatelem organizace nabízející sociální služby obyvatelům obce.

Hejnice

Město Hejnice nemá zpracovaný žádný vlastní rozvojový dokument, ve kterém by byla věnována pozornost oblasti sociálních služeb. Zároveň město není zřizovatelem žádné organizace, která by poskytovala sociální služby. Služby v sociální oblasti ve městě nabízí Charita Beránek v rozsahu dvou pečovatelek pro osoby zdravotně postižené. Podmínkou využívání této služby klienty je čerpání příspěvku na bezmocnost. Na území obce se nachází obytný dům, který je určen především potřebám seniorů. Nejsou v něm poskytovány žádné sociální služby.

Raspenava

Město je poskytovatelem pečovatelské služby, provozuje vývařovnu. Na území města je Dům s pečovatelskou službou a ZŠ s jednou třídou speciální školy a jedna třída dětí vzdělávaných podle § 42 školského zákona (děti s hlubokým mentálním postižením). Dalším zařízením na území obce je Domov Raspenava, p.o., jejímž zřizovatelem je Liberecký kraj. K rozvoji a plánování sociálních služeb nejsou k dispozici žádné informace z volně dostupných zdrojů.

A. 2 Základní demografické a socioekonomické údaje

A.2.1 Socioekonomická charakteristika oblasti

Oblast Frýdlantska je tvořena 18 obcemi, celá leží v okrese Liberec a je správním obvodem obce s rozšířenou působností Frýdlant. Frýdlantsko, které je označováno jako hospodářsky slabá oblast, zaznamenalo výrazný pokles počtu obyvatel po 2. světové válce v důsledku odsunu německého obyvatelstva. Ve všech obcích žije méně obyvatel než v roce 1930. Ve většině obcí je to 30-60 % počtu obyvatel z roku 1930, v Raspenavě asi 65 % a v Novém Městě pod Smrkem asi 70 %. V Hejnicích se podařilo poválečnou populační ztrátu téměř vyrovnat. Naopak v Heřmanicích a Horní Řasnici žije pouze pětina resp. šestina počtu obyvatel z roku 1930. U zhruba poloviny obcí Frýdlantska byl zaznamenán populační přírůstek v 50. letech. To zřejmě souvisí s opožděným dosidlováním této oblasti. V 80. letech došlo k úbytku počtu obyvatel ve všech obcích, v 90. letech však došlo k obratu a od té doby všechny obce populačně rostou nebo stagnují. Tento stav negativně ovlivňuje pocit sounáležitosti místního obyvatelstva s územím, což se v některých případech negativně projevuje v přístupu k řešení některých rozvojových otázek v území.

Spádové území ORP Frýdlant má celkovou rozlohu 349 km², což představuje asi 11 % rozlohy Libereckého kraje. K 31. 12. 2008 žilo na území obcí Frýdlantska 24 888 obyvatel. Hustota zalidnění je výrazně nižší než v celém Libereckém kraji, celkově asi na úrovni 40 % hodnoty celého kraje. Důvodem je výrazně venkovský charakter oblasti, neboť žádná obec kromě spádového centra Frýdlant nemá více než 4 000 obyvatel a pouze 4 další obce mají větší populační velikost než 1 000 obyvatel. Značnou část rozlohy území pak představují rozsáhlé lesní komplexy Jizerských hor. V porovnání s Libereckým krajem má Frýdlantsko příznivější věkovou strukturu obyvatelstva. Podíl obyvatel v předproduktivním věku je vyšší než podíl obyvatel v poproduktivním věku a tento stav vytváří předpoklad pro růst obyvatel přirozenou měrou. Mezi jednotlivými obcemi však existují ve věkové struktuře značné rozdíly. Především venkovským charakterem s výrazně periferní polohou oblasti je způsobena nepříznivá vzdělanostní struktura oblasti, která je dodnes jejím výrazným handicapem.

A.2.2 Demografická analýza

Následující část analýzy obsahuje popis vývoje základních demografických ukazatelů, obvykle v letech 2000 – 2008. Všechny ukazatele se podařilo podložit daty členěnými po obcích. U všech ukazatelů je doplněno porovnání dat za Frýdlant jako ORP a Liberecký kraj.

Tabulka č. 1 Základní údaje ORP Frýdlant – porovnání s LK

	Rozloha (ha)		Počet obcí	Počet obyvatel 31.12.2006	Počet obyvatel 31.12.2007	Počet obyvatel 31.12.2008	
ORP Frýdlant	34 901	11,0%	18	24 419	24 673	24 888	5,7%
Liberecký kraj	316 298	100%	215	430 774	433 948	437 325	100%

Spádová oblast ORP Frýdlant je ve srovnání s celým územím Libereckého kraje poměrně řídko osídlenou částí, což je způsobeno jejím krajinným charakterem a zejména důsledky zásadních změn v osídlení ve 20. století, kdy došlo k vysídlení původního obyvatelstva a následnému osídlování pohraničních oblastí, které se zařadily mezi nejchudší v rámci ČR.

Populační vývoj

Tabulka č. 2 Populační vývoj v obcích ORP Frýdlant v letech 2000 – 2008

Obec	Počet obyvatel k 31. 12. 2008							Změna počtu obyv. 2008/2000 v %
	2000	2002	2004	2005	2006	2007	2008	
Bílý Potok	674	627	643	645	678	673	682	1,19
Bulovka	829	816	862	856	849	866	874	5,43
Černousy	307	334	327	327	345	345	342	11,40
Dětřichov	584	616	619	641	648	667	683	16,95
Dolní Řasnice	512	496	512	508	519	517	519	1,37
Frýdlant	7 568	7 477	7 495	7 500	7 556	7 599	7 637	0,91
Habartice	456	481	472	491	492	488	509	11,62
Hejnice	2 689	2 702	2 735	2 756	2 758	2 768	2 791	3,79
Heřmanice	200	226	229	226	228	229	228	14,00
Horní Řasnice	200	219	232	232	235	240	249	24,50
Jindřichovice p. Sm.	616	607	624	632	640	657	675	9,58
Krásný Les	408	419	444	451	448	443	443	8,58
Kunratice	364	377	384	394	377	383	395	8,52
Lázně Libverda	486	455	452	453	459	446	453	-6,79
Nové Město p.Sm.	4 047	3 967	3 922	3 920	3 880	3 887	3 918	-3,19
Pertoltice	229	247	256	259	271	275	282	23,14
Řaspenava	2 916	2 828	2 836	2 838	2 858	2 860	2 858	-1,99
Višňová	1 334	1 337	1 305	1 290	1 304	1 330	1 350	1,20
ORP Frýdlant	24 419	24 231	24 349	24 419	24 545	24 673	24 888	1,92
Liberecký kraj	429 121	427 321	427 563	429 031	430 774	433 948	437 325	1,91

Komentář – populační vývoj v celé spádové oblasti odpovídá krajskému průměru, za pozornost stojí extrémní hodnoty v jednotlivých obcích. Velmi výrazné přírůstky vykazují obce Horní Řasnice a Pertoltice, vysoké hodnoty (přes +10 % za posledních 8 let) mají rovněž obce Dětřichov, Heřmanice, Habartice a Černousy. U posledních dvou jmenovaných obcí je tento pozitivní trend spojen také s příznivou věkovou strukturou, což je dobrý předpoklad pro další rozvoj (ovšem v případě jeho potvrzení v dalších letech).

Naopak záporné hodnoty u obce Lázně Libverda a měst Raspenava a Nové Město pod Smrkem jsou jevem negativním, i když k propadu došlo zejména v prvních z osmi sledovaných let a poslední roky již vykazují kladný nebo přibližně nulový přírůstek. To platí i pro spádové město Frýdlant, jehož přírůstek za 8 let je rovněž pod krajským průměrem, ale trend posledních pěti let již má pozitivní směr.

Věková struktura obyvatelstva

Tabulka č. 3 Věková struktura obyvatelstva obcí ORP Frýdlant k 31. 12. 2008

Věková struktura obyvatelstva obcí ORP Frýdlant k 31. 12. 2008											
Obec	Počet obyvatel	v tom ve věku									
		0-14		15-24		25-44		45-64		65-	
Bílý Potok	682	111	16,3%	73	10,7%	208	30,5%	188	27,6%	102	15,0%
Bulovka	874	155	17,7%	111	12,7%	287	32,8%	239	27,3%	82	9,4%
Černousy	342	47	13,7%	52	15,2%	94	27,5%	116	33,9%	33	9,6%
Dětrichov	683	112	16,4%	100	14,6%	218	31,9%	191	28,0%	62	9,1%
Dolní Řasnice	519	95	18,3%	70	13,5%	159	30,6%	138	26,6%	57	11,0%
Frýdlant	7637	1211	15,9%	1082	14,2%	2280	29,9%	2060	27,0%	1004	13,1%
Habartice	509	95	18,7%	75	14,7%	162	31,8%	13	2,6%	46	9,0%
Hejnice	2791	447	16,0%	350	12,5%	876	31,4%	762	27,3%	356	12,8%
Heřmanice	228	36	15,8%	34	14,9%	60	26,3%	66	28,9%	32	14,0%
Horní řasnice	249	41	16,5%	38	15,3%	70	28,1%	72	28,9%	28	11,2%
Jindřichovice pod Smrkem	675	106	15,7%	75	11,1%	167	24,7%	189	28,0%	138	20,4%
Krásný Les	443	74	16,7%	61	13,8%	123	27,8%	112	25,3%	73	16,5%
Kunratice	395	69	17,5%	38	9,6%	117	29,6%	127	32,2%	44	11,1%
Lázně Libverda	453	72	15,9%	65	14,3%	151	33,3%	111	24,5%	54	11,9%
Nové Město pod Smrkem	3918	677	17,3%	580	14,8%	1133	28,9%	1081	27,6%	447	11,4%
Pertoltice	282	51	18,1%	30	10,6%	87	30,9%	78	27,7%	36	12,8%
Raspenava	2858	485	17,0%	380	13,3%	820	28,7%	840	29,4%	333	11,7%
Višňová	1350	194	14,4%	170	12,6%	424	31,4%	374	27,7%	188	13,9%
ORP Frýdlant celkem	24888	4078	16,4%	3384	13,6%	7436	29,9%	6757	27,1%	3115	12,5%
Liberecký kraj	437325	64521	14,8%	57357	13,1%	134470	30,7%	120275	27,5%	60702	13,9%

Komentář - věková struktura obyvatel spádové oblasti ORP Frýdlant je příznivější ve srovnání s průměrem Libereckého kraje, zejména se jedná o větší podíl dětí a mladých lidí v kategoriích 0-14 a 15-24 roků. Tyto věkové skupiny (jejich podíly) jsou přibližně stejné v celém spádovém území. Poměrně velké územní rozdíly jsou naopak ve skupině poproduktivních, kde je významně nižší procento v obcích Habartice, Dětrichov Bulovka a Černousy. Nad průměrem oblasti i celého kraje jsou v této věkové kategorii podíly v obcích Jindřichovice p. Sm. (způsobena přítomností DD), Krásný Les a Bílý Potok.

Tabulka č. 4 Průměrný věk obyvatel v obcích ORP Frýdlant

Obec	Roky						
	2000	2002	2004	2005	2006	2007	2008
Bílý Potok	40,4	39,2	39,5	40,1	39,8	39,9	40,8
Bulovka	34,2	35,3	36,1	36,4	36,6	36,8	37,2
Černousy	38,8	39,5	39,9	39,4	39,1	38,8	39,9
Dětrichov	36,9	35,3	35,7	36,5	37,5	37,4	37,4
Dolní Řasnice	38,1	38,3	37,8	38,2	37,9	38,1	37,7
Frýdlant	37,0	38,0	38,5	38,6	38,8	38,9	39,2

Habartice	34,8	35,3	35,9	35,6	36,3	36,4	36,4
Hejnice	36,3	37,3	37,9	38,2	38,6	39,0	39,3
Heřmanice	38,5	38,2	37,4	38,8	39,8	39,6	39,5
Horní Řasnice	38,3	37,4	36,0	36,6	36,8	36,7	37,8
Jindřichovice p. Sm.	44,1	42,7	43,0	43,0	42,9	42,9	42,7
Krásný Les	38,4	38,2	37,9	38,5	38,8	39,6	39,9
Kunratice	35,9	37,5	38,5	38,1	39,5	39,1	39,4
Lázně Libverda	35,5	35,9	36,3	37,0	37,6	38,1	38,3
Nové Město p. Sm.	35,1	35,6	36,2	36,8	37,3	37,5	37,9
Pertoltice	36,5	38,5	38,8	39,1	39,4	39,0	39,0
Raspenava	36,5	37,5	37,8	38,0	38,5	38,8	39,0
Višňová	37,6	37,9	38,9	39,1	39,5	39,5	40,0
ORP Frýdlant	37,4	37,7	37,9	38,2	38,6	38,7	39,0
Liberecký kraj	*	38,6	39,2	40,0	40,2	41,3	40,0

* údaj za toto období není k dispozici

Komentář - z tabulky je patrný stálý trend růstu průměrného věku obyvatel, při jeho zachování v dalším období bude v roce 2020 činit průměrný věk obyvatel Frýdlantska více než 41 let. Z porovnání situace v jednotlivých obcích z hlediska absolutních hodnot je zajímavý nízký průměrný věk obyvatel Habartic, nejvyšší hodnoty dosahuje kromě Jindřichovic pod Smrkem (kde je tento fakt zřejmý vzhledem k umístění domova důchodců) také v Bílém Potoce, Višňové a Černousích.

Pro další vývoj je ale mnohem důležitější rychlost zvyšování průměrného věku, a ta je největší v Kunraticích (+3,5 roku za posledních 8 let), Bulovce a Hejnicích (+3,0). Naopak k záporným hodnotám (tj. snižování průměrného věku) dochází v Jindřichovicích pod Smrkem (opět souvisí se změnami struktury klientů DD) a rovněž v Dolní Řasnici (-0,4), pomalé tempo růstu průměrného věku lze sledovat také v Bílém Potoce (+0,4), Dětrichově (+0,5) a Heřmanicích (+1,0).

Dílčí závěry: Pro další vývoj Frýdlantska v sociální oblasti je rozhodující poměrně ustálený trend zvyšování počtu obyvatel a relativně příznivá věková struktura (ve srovnání s průměrem Libereckého kraje). V některých sledovaných obcích je ale trend stárnutí obyvatelstva velmi rychlý a může způsobit zvýšení (nebo změnu) sociálních potřeb obyvatel.

A. 3 Popis situace v poskytování sociálních služeb

Kapitola A. 3 je zaměřena cíleně pouze na popis stavu sociálních služeb dle příslušných paragrafů zákona č.108/2006 Sb., o sociálních službách. Tento popis, který vznikl v úzké součinnosti zpracovatele a odborných pracovních skupin, je zpracován s využitím dostupných dat, Střednědobého plánu rozvoje sociálních služeb v Libereckém kraji a dalších podkladů. V úvodu datové části (Tab. č. 5) je uveden aktuální přehled všech poskytovatelů sociálních služeb působících na území (pro obyvatele) Frýdlantska, včetně druhu poskytovaných služeb a příslušnosti pro cílové skupiny stanovené pro komunitní plánování na Frýdlantsku.

Poznámka:

Struktura cílových skupin stanovených dle SPRSS LK sice přesně neodpovídá struktuře zvolené pro KPF (byla takto stanovena vzhledem ke specifickým potřebám území Frýdlantska), ale v dokumentu je zajištěna kompatibilita i v tomto ohledu. Konkrétně se jedná o cílovou skupinu osob ohrožených sociálním vyloučením, která ve struktuře KPF jako samostatná skupina chybí, ale příslušné služby jsou zahrnuty do ostatních skupin.

A.3.1 Popis situace

Cílová skupina: SENIOŘI

Sociální služby pro cílovou skupinu seniorů jsou na území Frýdlantska zajišťované v obou základních formách, tj. jak rezidenční zařízení (domovy pro seniory a domovy se zvláštním režimem) tak terénní služby.

V rezidenčních službách je stále sledována vyšší poptávka po místech v domovech, než je jejich nabídka. Tento stav souvisí mj. s horší ekonomickou situací rodin (vliv vyšší míry nezaměstnanosti na Frýdlantsku a vyššího podílu nízkopříjmových skupin obyvatelstva). Dalším důvodem je malá nabídka alternativních služeb a možností péče o seniory nebo nízká informovanost o nich.

Problematické je využívání služeb v DPS. Přestože DPS není sociální služba dle konkrétního paragrafu zákona o sociálních službách, často mívá toto zařízení zaregistrovanou konkrétní sociální službu, kterou klienti mohou využívat, a proto je také DPS součástí této kapitoly. Velká část klientů nemá zájem o nabízené sociální služby nabízené v DPS a byty jsou tak obsazené jinou cílovou skupinou (nikoliv skutečně potřebnými), než pro kterou jsou primárně určeny. Obecně chybí odpovědnost seniorů platit si služby, což je způsobeno mj. minimální osvětou a nízkou informovaností.

Terénní pečovatelské služby fungují pouze ve čtyřech místech Frýdlantska, jejich nabídka, dostupnost i efektivita je velmi problematická. Možností do budoucna by mohl být komplexní přístup k řešení potřeb cílové skupiny, zahrnující obě formy péče a pokrytí celého území. Terénní služba by mohla řešit i situaci části současných klientů DD Jindřichovice, zejména uživatelů pobírajících příspěvek na péči v I.stupni. Tím by mohlo dojít k uvolnění lůžkové kapacity DD pro další potřebnější cílové skupiny, např. pro pacienty nemocnice, pro které chybí lůžka následné péče.

Na území Frýdlantska chybí poskytování odlehčovacích služeb (nejbližší v Chrastavě), dále zařízení typu azylový dům nebo noclehárna, využitelné také pro potřebné seniory.

Dalším problémem je malé využití možností poskytovat služby dle § 52 (sociální služby poskytované ve zdravotnických zařízeních ústavní péče), týká se Nemocnice Frýdlant, Krajské nemocnice Liberec i LDN.

Cílová skupina: OZP (osoby se zdravotním postižením)

Pro tuto cílovou skupinu je nedostatečná informovanost o službách typu odlehčovací služby, stacionáře. Smyslem a cílem takových služeb je umožnit rodinám pečujícím o své členy umístit je na dobu, kdy potřebují odpočívat nebo docházet do zaměstnání, do zařízení, kde jim bude poskytnuta odpovídající péče. Není zcela nutné mít takové zařízení na území Frýdlantska, ale jeví se jako důležité a užitečné zvýšit informovanost o tom, že takové služby existují a jsou dostupné pro tento okruh osob. K zamyšlení je jistě možnost spolupráce s ostatními obcemi, kde jsou takové služby k dispozici.

Dle závěrů OPS OZP na území Frýdlantska chybí informační centrum pro osoby, které potřebují jakékoli informace o sociálních službách, kam by se mohl obrátit klient kterékoliv cílové skupiny. Souvisí to s dalším bodem, kterým je poskytování diagnostiky na území Frýdlantska - ne stálá služba 5 dní v týdnu, ale např. 1x/3 týdny. Na toto zařízení by mělo mít informační centrum samozřejmě kontakt. Hlavním smyslem je zajistit dostupnost odborných služeb speciálního pedagoga, klinického psychologa, dětského psychologa, psychiatra atd., kteří by dokázali diagnostikovat v případě potřeby. Ke zvážení je také zřídit v přímém napojení na takové centrum i prostor pro pracovní zapojení klientů (soc.terapeutická nebo chráněná dílna).

Velký problém (obecný), vyplývající ze závěrů několika zdrojů, je fakt, že klienti nejsou ochotni za nabízené (nejen) sociální služby platit. V prvotní fázi klienti projevují o službě zájem, ale v okamžiku, kdy zjišťují, že je třeba za službu zaplatit, je odmítají.

Cílová skupina: M (národnostní a etnické menšiny)

Velmi důležitým podkladem se pro práci stal materiál obsahující výsledky dotazníkového šetření Proměna, jehož organizátorem bylo Město Nové Město pod Smrkem. Právě z tohoto materiálu vyplynul velký problém, kterým je soužití s romskou minoritou. Jedná se o oblast, které je třeba se velmi věnovat a její řešení není otázkou několika měsíců, ale je předmětem cílené a systematické práce s touto skupinou obyvatel. S tímto problémem se sice Nové Město pod Smrkem potýká ve velké míře, ale jsou i další obce, kde musí tento problém řešit. Vyplývá to i z podkladu OPS Z (následující cílová skupina), kde je problematika romské minority rovněž zmíněna. Hlavním úkolem při jejím řešení je zajištění dostupnosti sociálních služeb v podobě terénních programů, poradenství a nízkoprahových zařízení. Dalším pomocným nástrojem může být možnost sociálního bydlení a vytvoření poradenství pro nezaměstnané, kteří se z romské minority velmi často rekrutují.

Podnětem k zamyšlení je také existence komunit obyvatel vietnamské národnosti. Tyto skupiny sice nelze označit za problémové, ale vzhledem k rostoucímu trendu by bylo vhodné navázat spolupráce. To se ale z praxe jeví jako velmi těžké, komunita je uzavřená.

Od OPS ani od zástupců zapojených obcí nebyly získány žádné další podklady a vstupy, ale lze předpokládat, že v průběhu dalších prací budou získány další informace.

Cílová skupina: Z (osoby ohrožené sociálním vyloučením a drogově závislé)

Ze získaných podkladů vyplývá obecný nedostatek nízkoprahových zařízení pro děti, mládež i další cílové skupiny. V území není řešena problematika mladých lidí opouštějících ústavní péči. Konstatována je rovněž malá podpora rodiny a vytváření prarodinného prostředí, které může být velmi vhodným nástrojem pro předcházení některým negativním jevům spojeným s chováním dětí, které balancují na pokraji problémových stavů a části skupiny dospívající mládeže. Dalším slabým místem je absence systematického řešení pomoci pro osoby bez přístřeší, které se vyskytují i v menších obcích a jejich počet a stav má zhoršující se tendenci. Z hlediska dostupnosti se jeví jako žádoucí existence jednoho zařízení požadovaného typu na území Frýdlantska. Možná je v tomto případě také vazba na DPS nebo podobné existující zařízení.

Město Nové Město pod Smrkem a obec Bulovka jsou dle tzv. Gabalovy studie zařazeny mezi sociálně vyloučené lokality (splňují znaky definované v této studii). Na území Frýdlantska se v současnosti podle znalosti místních podmínek však nenachází žádná lokalita typu ghetta. Je velmi důležitá dostupnost sociálních služeb pro cílovou skupinu osob ohrožených sociálním vyloučením (terénní programy, poradenství) včetně zohlednění vazby na další oblasti, které se zajišťováním sociálních služeb úzce souvisejí nebo je přímo ovlivňují. Jako vysoké lze označit riziko sociálního vyloučení v důsledku nezaměstnanosti, která je ve vyšší míře typická pro území Frýdlantska. Velmi důležitou roli v tomto případě může sehrát provázanost poskytovaných informací a koordinace nabídky a poptávky na trhu práce. Nutná je rovněž součinnost všech aktérů ovlivňujících tuto oblast. Nejedná se přímo o popis stavu konkrétní sociální služby, ale vazba je v tomto případě tak úzká, že není možné ji nezmínit. Obecně lze konstatovat potřebu a rozšiřování terénních služeb pro všechny identifikovatelné podskupiny této cílové skupiny.

Další informace jsou přehledně zpracovány v tabulce „Analýza stavu a potřeb obcí Frýdlantska z pohledu OPS (Z) – září 2009“, která je samostatnou přílohou tohoto dokumentu.

A.3.2 Datová část

Datová část popisu situace sociálních služeb na Frýdlantsku je strukturována v duchu metodického přístupu, který je používán při zpracování Střednědobého plánu rozvoje sociálních služeb v Libereckém kraji, konkrétně podle zásad datové struktury SPRSS LK. Tyto zásady byly pro účely KPF přiměřeně upraveny a zjednodušeny. Tento přístup je plně v souladu se závěry „Posouzení vstupních podmínek a doporučení pro zpracování KPF“ (JL-plán, 01/2009).

Datová část tedy obsahuje přehled tzv. Hlavních ukazatelů rozvoje (HUR), které jsou důležité pro zajištění kompatibility KPF a SPRSS LK, jako argumentace k projednávání požadavků a potřeb Frýdlantska. Tabulky HUR obsahují pouze výběr služeb (§) které jsou na Frýdlantsku skutečně činné a které lze datově popsat (aby se jednalo o služby, které skutečně využívají obyvatelé Frýdlantska). Vzhledem k nedostupnosti některých údajů nemohly být vyplněny všechny položky v tabulkách, k jejich naplnění by měla přispět mj. realizace individuálního projektu IP2, který byl schválen pro Liberecký kraj, a jehož součástí je také aktivita 1.3 Datové centrum sociálních služeb LK.

Tabulky hlavních ukazatelů rozvoje jsou uvedeny v příloze.

Tabulka č.5 Přehled druhů služeb (dle zákona o sociálních službách) existujících a chybějících pro spádové území ORP Frýdlant

Druh služby	Existující	Chybějící
§ 37 sociální poradenství	••	
§ 39 osobní asistence	•	
§ 40 pečovatelská služba	•••	
§ 42 průvodcovské a předčitatelské služby	•	
§ 43 podpora samostatného bydlení		■
§ 44 odlehčovací služby	•	
§ 45 centra denních služeb	•	
§ 46 denní stacionáře		■
§ 47 týdenní stacionáře	•	
§ 48 domovy pro osoby se zdravotním postižením	••	
§ 49 domovy pro seniory	••	
§ 50 domovy se zvláštním režimem	••	
§ 51 chráněné bydlení		■
§ 52 sociální služby poskytované ve zdravotnických zařízeních ústavní péče	•	
§ 54 raná péče	•	
§ 55 telefonická krizová pomoc	•	
§ 57 azylové domy		■
§ 59 kontaktní centra		■
§ 60 krizová pomoc		■
§ 60a intervenční centra	•	
§ 61 nízkoprahová denní centra		■
§ 62 nízkoprahová zařízení pro děti a mládež	•	
§ 63 noclehárny		■
§ 64 služby následné péče	•	
§ 65 sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi		■
§ 66 sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se ZP		■
§ 67 sociálně terapeutické dílny	•••	
§ 68 terapeutické komunity		■
§ 69 terénní programy	•	
§ 70 sociální rehabilitace	•	

Vysvětlivky:

- všichni poskytovatelé mají sídlo přímo na území Frýdlantska,
- alespoň jeden z poskytovatelů má sídlo na území Frýdlantska, ostatní mimo,
- žádný z poskytovatelů nemá sídlo přímo na Frýdlantsku,
- služba není na Frýdlantsku poskytována vůbec.

Poznámka: sociálně aktivizační služby (§ 66) sice nabízí v rámci celého kraje TyfloCentrum Liberec, ale vzhledem k problematické dostupnosti nejsou občany z Frýdlantska využívány.

Tabulka č.6 Přehled poskytovatelů sociálních služeb se sídlem a působností na Frýdlantsku, zapsaných v registru poskytovatelů:

Pořadové číslo	Název poskytovatele	Poskytované druhy sociálních služeb	Zřizovatel	Příslušnost k cílové skupině (OPS)
1.	Domov důchodců Jindřichovice pod Smrkem, p. o.	§ 49 – domovy pro seniory	Liberecký kraj	S
		§ 50 – domovy se zvláštním režimem		S, OZP, Z
2.	Domov U Spasitele, středisko Diakonie a misie Církve československé husitské	§ 49 – domovy pro seniory	Církev	S
		§ 50 – domovy se zvláštním režimem REGISTRACE POUZE DO ROKU 2008		S, OZP, Z
3.	Domov Raspenava, p. o.	§ 48 – domovy pro osoby se zdrav. post.	Liberecký kraj	OZP
		§ 67 – sociálně terapeutické dílny		OZP
4.	město Frýdlant	§ 40 – pečovatelská služba	Obec	S, OZP, Z
		§ 37 – odborné sociální poradenství		S, OZP, M, Z
5.	město Nové Město pod Smrkem	§ 40 – pečovatelská služba	Obec	S, OZP, Z
6.	město Raspenava	§ 40 – pečovatelská služba	Obec	S, OZP, Z
7.	obec Lázně Libverda	§ 40 – pečovatelská služba	Obec	S, OZP, Z

Základní údaje o poskytovaných službách:

V následující části kapitoly jsou uvedena data pro ty druhy sociálních služeb, ve kterých působí na území Frýdlantska více poskytovatelů. Měla by sloužit zejména k možnosti porovnání služeb a jako podklad pro další efektivní postup. Informace u některých poskytovatelů **nejsou úplné**, problémem je především „rozklíčování“ údajů podle místa bydliště uživatelů, v některých případech opožděná reakce poskytovatelů. Při zpracování se vycházelo z informací od poskytovatelů, z databází Libereckého kraje a z vyhodnocení dotačního řízení. Zjišťování a doplňování těchto dat bude dále pokračovat, jedním z důvodů je také naplnění tabulek hlavních ukazatelů rozvoje jako základny pro obhájení požadavků Frýdlantska v rámci procesu střednědobého plánování v Libereckém kraji.

Pokud není u příslušného druhu služby uvedeno jinak, pak se data týkají uživatelů z Frýdlantska (ekonomická data u poskytovatelů s širší působností jsou přepočítána z celkových výkazů služby, tzn. v poměru výkonů služby pro občany Frýdlantska a celkových výkonů).

Údaj v závorce je kód HUR (hlavního ukazatele rozvoje) dle datové struktury SPRSS LK. Pokud není uvedeno jinak, jedná se o údaje za rok 2008 (k 31. 12. 2008).

§ 37 – Sociální poradenství

Počet registrovaných poskytovatelů (M01):	6
Počet poskytovatelů, kteří čerpají dotaci MPSV:	6
Počet intervencí (M14):	
Město Frýdlant	245
ADVAITA	13 klientů (intervence nejsou sledovány)
Centrum intervenčních a psychosociálních služeb (Liberec)	44
Centrum pro zdravotně postižené LK (Liberec)	149 klientů (intervence nejsou sledovány)
„D“ o. s.	95
ESY Handicap help	data se přes opakovaný kontakt nepodařilo získat
Dotace MPSV (E01):	celkem 266 tis. Kč
Město Frýdlant	220 tis. Kč
„D“ o. s.	46 tis. Kč
Příspěvek z rozpočtu obcí (E03):	celkem nelze
Město Frýdlant	186 tis. Kč
„D“ o. s.	údaj se nepodařilo získat
Náklady na intervenci (E14):	průměr 971,- Kč
Město Frýdlant	1.224,-Kč
„D“ o. s.	717,- Kč

§ 39 – Osobní asistence

Počet registrovaných poskytovatelů (M01):	2
Počet uživatelů (M11):	nelze
Centrum pro zdravotně postižené LK (Liberec)	0
ESY Handicap Help (Liberec)	data se přes opakovaný kontakt nepodařilo získat

§ 40 – Pečovatelská služba

Počet registrovaných poskytovatelů (M01):	4
Počet poskytovatelů, kteří čerpají dotaci MPSV:	2 (Frýdlant, Nové Město p. Sm.)
Počet uživatelů (M11):	celkem 205
Frýdlant	137
Nové Město p.Sm.	47
Raspenava	11
Lázně Libverda	10
Dotace MPSV (E01):	celkem 690 tis. Kč
Frýdlant	510 tis. Kč
Nové Město p.Sm.	180 tis. Kč
Raspenava	0
Lázně Libverda	0

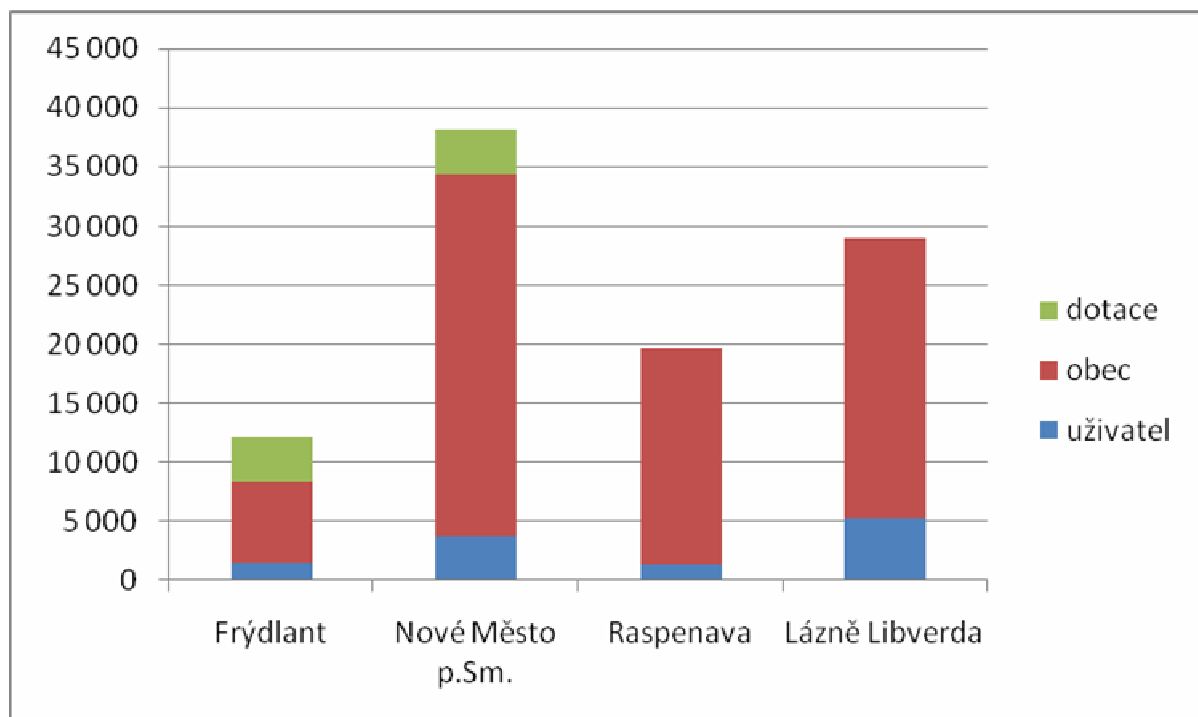
Příspěvek z rozpočtu obcí (E03): celkem 2.818 tis. Kč
 Frýdlant 945 tis. Kč
 Nové Město p. Sm. 1.434 tis. Kč
 Raspenava 202 tis. Kč
 Lázně Libverda 237 tis. Kč

Úhrady od uživatelů (E04): celkem 446 tis. Kč
 Frýdlant 198 tis. Kč
 Nové Město p. Sm. 180 tis. Kč
 Raspenava 15 tis. Kč
 Lázně Libverda 53 tis. Kč

Náklady na uživatele (E11): průměr 19.288,-Kč
 Frýdlant 12.066,-Kč
 Nové Město p. Sm. 38.170,-Kč
 Raspenava 19.727,-Kč
 Lázně Libverda 23.711,-Kč

Průměrná úhrada od uživatele: průměr 2.176,-Kč
 Frýdlant 1.445,-Kč
 Nové Město p. Sm. 3.829,-Kč
 Raspenava 1.363,-Kč
 Lázně Libverda 5.300,-Kč

Graf č. 1 Náklady pečovatelských služeb na 1 uživatele

§ 42 – Průvodcovské a předčitatelské služby

Počet registrovaných poskytovatelů (M01): 1
TyfloCentrum (Liberec)

Počet uživatelů (M11): 10

§ 44 – Odlehčovací služby

Počet registrovaných poskytovatelů (M01): 1
Centrum pro zdravotně postižené LK (Liberec)

Počet uživatelů (M11): 0

§ 45 – Centra denních služeb

Počet registrovaných poskytovatelů (M01): 1
Jedličkův ústav (Liberec)

Počet uživatelů (M11): data se přes opakovaný kontakt nepodařilo získat

§ 47 – Týdenní stacionáře

Počet registrovaných poskytovatelů (M01): 2

Počet uživatelů (M11): 2
APOSS (Liberec) 2
Jedličkův ústav data se přes opakovaný kontakt nepodařilo získat

Dotace MPSV (E01): celkem nelze
APOSS 165 tis. Kč
Jedličkův ústav data se přes opakovaný kontakt nepodařilo získat

Příspěvek z rozpočtu kraje (E02): celkem nelze
APOSS 65 tis. Kč
Jedličkův ústav data se přes opakovaný kontakt nepodařilo získat

Úhrady od uživatelů (E04): celkem nelze
APOSS 201 tis. Kč
Jedličkův ústav data se přes opakovaný kontakt nepodařilo získat

Náklady na uživatele (E11): průměr nelze
APOSS 221.261,-Kč
Jedličkův ústav data se přes opakovaný kontakt nepodařilo získat

Průměrná úhrada od uživatele: průměr nelze
APOSS 100.318,-Kč
Jedličkův ústav data se přes opakovaný kontakt nepodařilo získat

§ 48 – Domovy pro osoby se zdravotním postižením

Poznámka: data poskytovatele „Domov Raspenava“ zahrnují všechny klienty služby, tj. nejen občany Frýdlantska.

Počet registrovaných poskytovatelů (M01):	3
Počet uživatelů (M11):	celkem 31
Domov Raspenava	29
APOSS	2
Jedličkův ústav	data se přes opakovaný kontakt nepodařilo získat
Dotace MPSV (E01):	celkem nelze
Domov Raspenava	5.923 tis. Kč
APOSS	483 tis. Kč
Jedličkův ústav	data se přes opakovaný kontakt nepodařilo získat
Příspěvek z rozpočtu kraje (E02):	celkem nelze
Domov Raspenava	1.071 tis. Kč
APOSS	91 tis. Kč
Jedličkův ústav	data se přes opakovaný kontakt nepodařilo získat
Úhrady od uživatelů (E04):	nelze
Domov Raspenava	4.674 tis. Kč
APOSS	355 tis. Kč
Jedličkův ústav	data se přes opakovaný kontakt nepodařilo získat
Náklady na uživatele (E11):	průměr nelze
Domov Raspenava	413.007,-Kč
APOSS	480.995,-Kč
Jedličkův ústav	data se přes opakovaný kontakt nepodařilo získat
Průměrná úhrada od uživatele:	průměr nelze
Domov Raspenava	161.172,-Kč
APOSS	177.278,-Kč
Jedličkův ústav	data se přes opakovaný kontakt nepodařilo získat

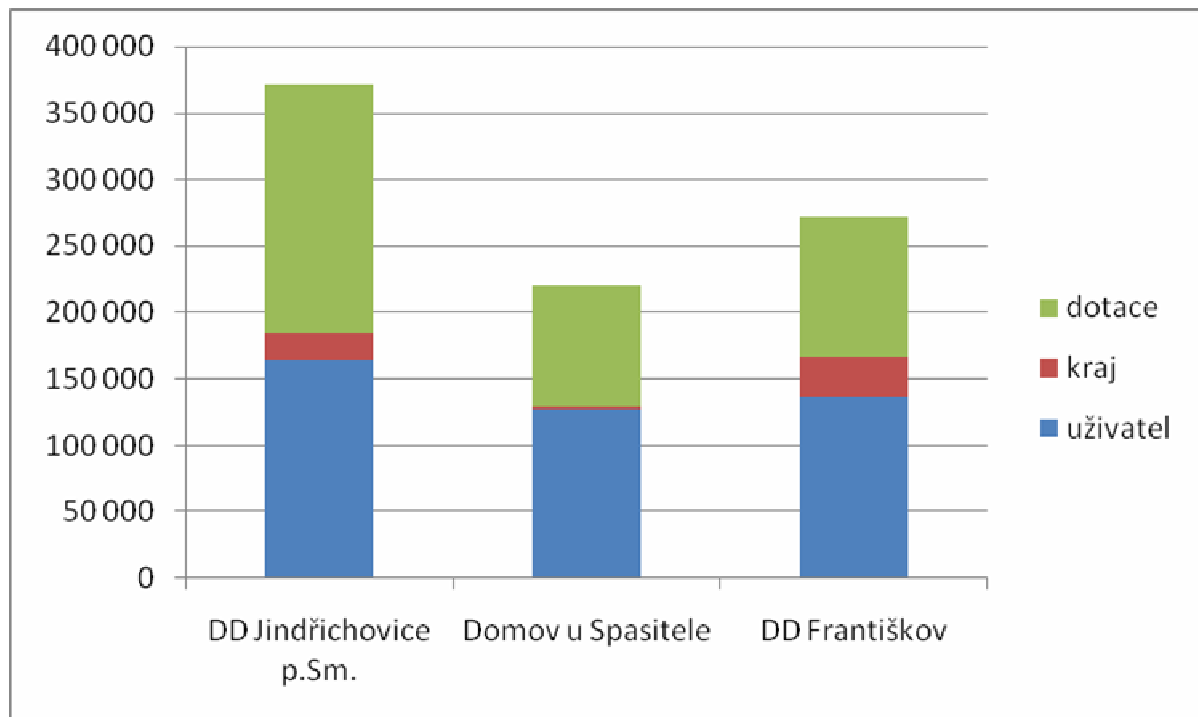
§ 49 – Domovy pro seniory

Poznámka: data DD Jindřichovice p. Sm. a Domov u Spasitele zahrnují všechny klienty služby, tj. nejen občany Frýdlantska.

Počet registrovaných poskytovatelů (M01):	3
Počet uživatelů (M11):	celkem 72
DD Jindřichovice	20
Domov u Spasitele	45
DD Františkov	7
Dotace MPSV (E01):	celkem 8.574 tis. Kč
DD Jindřichovice	3.724 tis. Kč
Domov u Spasitele	4.106 tis. Kč

DD Františkov	744 tis. Kč
Příspěvek z rozpočtu kraje (E02):	celkem 727 tis. Kč
DD Jindřichovice	419 tis. Kč
Domov u Spasitele	100 tis. Kč
DD Františkov	208 tis. Kč
Úhrady od uživatelů (E04):	celkem 9.924 tis. Kč
DD Jindřichovice	3.271 tis. Kč
Domov u Spasitele	5.700 tis. Kč
DD Františkov	953 tis. Kč
Náklady na uživatele (E11):	průměr 277.006,-Kč
DD Jindřichovice	378.445,-Kč
Domov u Spasitele	218.013,-Kč
DD Františkov	298.849,-Kč
Průměrná úhrada od uživatele:	průměr 137.833,-Kč
DD Jindřichovice	163.550,-Kč
Domov u Spasitele	126.667,-Kč
DD Františkov	136.199,-Kč

Graf č. 2 Náklady na 1 uživatele v domovech pro seniory

§ 50 – Domovy se zvláštním režimem

Poznámka: data zahrnují všechny klienty služby, tj. nejen občany Frýdlantska.

Počet registrovaných poskytovatelů (M01): 1
DD Jindřichovice p. Sm.

Počet uživatelů (M11): 47

Dotace MPSV (E01): 8.108 tis. Kč

Příspěvek z rozpočtu kraje (E02): 977 tis. Kč

Úhrady od uživatelů (E04): 5.362 tis. Kč

Náklady na uživatele (E11): 315.049,-Kč

Průměrná úhrada od uživatele: 114.085,-Kč

§ 54 – Raná péče

Počet registrovaných poskytovatelů (M01): 1
Středisko rané péče (Liberec)

Počet uživatelů (M11): 3

Počet kontaktů (M12): 56

Dotace MPSV (E01): 151 tis. Kč

Příspěvek z rozpočtu kraje (E02): 14 tis. Kč

Úhrady od uživatelů (E04): 0 tis. Kč

Náklady na uživatele (E11): 64.177,-Kč

Průměrná úhrada od uživatele: 0,-Kč

§ 55 – Krizová telefonická pomoc

Počet registrovaných poskytovatelů (M01): 1
Centrum intervenčních a psychosociálních služeb (Liberec)

Počet uživatelů (M11): 15

§ 60a – Intervenční centra

Počet registrovaných poskytovatelů (M01): 1
Centrum intervenčních a psychosociálních služeb (Liberec)

Počet uživatelů (M11): 7

§ 64 – Služby následné péče

Počet registrovaných poskytovatelů (M01): 1
ADVAITA (Liberec)

Počet uživatelů (M11): údaj nelze doplnit, není sledováno v územním členění

§ 66 – Sociálně aktivizační služby pro seniory a zdravotně postižené

Počet registrovaných poskytovatelů (M01): 1
TyfloCentrum (Liberec)

Počet uživatelů (M11): 5

§ 67 – Sociálně terapeutické dílny

Poznámka: data zahrnují všechny klienty služby, tj. nejen občany Frýdlantska.

Počet registrovaných poskytovatelů (M01): 1
Domov Raspenava

Počet uživatelů (M11): 11

Dotace MPSV (E01): 392 tis. Kč

Příspěvek z rozpočtu kraje (E02): 411 tis. Kč

Úhrady od uživatelů (E04): 5 tis. Kč

Náklady na uživatele (E11): 74.032,-Kč

Průměrná úhrada od uživatele: 455,-Kč

§ 69 – Terénní programy

Počet registrovaných poskytovatelů (M01): 2
Počet poskytovatelů, kteří čerpají dotaci MPSV: 1 (Liberecké romské sdružení pouze do r. 2008, v r. 2009 z ESF)

Počet uživatelů (M11): celkem 431
LRS 207
Most k naději 224

Počet intervencí (M14): celkem
LRS 640
Most k naději 433 (kontakty)

Dotace MPSV (E01): celkem tis. Kč
LRS 967 tis. Kč
Most k naději nelze získat

Příspěvek z rozpočtu kraje (E02):	celkem nelze
LRS	100 tis. Kč
Most k naději	nelze získat
Příspěvek z rozpočtu obcí (E03):	celkem 50 tis. Kč
LRS	0 tis. Kč
Most k naději	50 tis. Kč
Náklady na intervenci (E14):	průměr nelze
LRS	4.531,-Kč
Most k naději	nelze získat

§ 70 – Sociální rehabilitace

Počet registrovaných poskytovatelů (M01):	2
Počet uživatelů (M11):	
RYTMUS (Liberec)	2
ESY Handicap help (Liberec)	data se přes opakovaný kontakt nepodařilo získat
Dotace MPSV (E01):	
RYTMUS (Liberec)	90 tis. Kč
Příspěvek z rozpočtu kraje (E02):	
RYTMUS (Liberec)	0 tis. Kč
Úhrady od uživatelů (E04):	0 tis. Kč
Náklady na uživatele (E11):	61.583,-Kč

Přehled vyplácených příspěvků na péči v ORP Frýdlant (zdroj: MÚ Frýdlant)

Příspěvky na péči v ORP Frýdlant - stav srpen 2009

stupeň	počet osob		částka (Kč/měsíc)		celkem (Kč/měsíc)	
	do 18	nad 18	do 18	nad 18	do 18	nad 18
I.	22	341	3 000	2 000	66 000	682 000
II	21	209	5 000	4 000	105 000	836 000
III	15	139	9 000	8 000	135 000	1 112 000
IV.	21	77	12 000	12 000	252 000	924 000
celkem	79	766			558 000	3 554 000
	845				4 112 000	

Příspěvky na péči v ORP Frýdlant- členění po obcích - stav k 30. 9. 2009
(dohromady skupiny do18 i nad 18 let)

obec	stupeň				celkem
	I.	II.	III.	IV.	
Bílý Potok	18	10	13	1	42
Bulovka	13	16	3	4	36
Černousy	6	6	5	1	18
Dětřichov	10	8	2	1	21
Dolní Řasnice	3	3	3	2	11
Frýdlant	112	67	24	20	223
Habartice	5	4	2	1	12
Hejnice	46	33	12	11	102
Heřmanice	2	3	2	0	7
Horní Řasnice	1	0	2	0	3
Jindřichovice p. Sm.	23	24	17	18	82
Krásný Les	8	3	0	0	11
Kunratice	3	2	4	1	10
Lázně Libverda	4	3	1	0	8
Nové Město p. Sm.	57	36	23	8	124
Pertoltice	8	4	2	0	14
Raspenava	66	22	27	27	142
Višňová	19	12	8	6	45
celkem	404	256	150	101	911

z toho:

DD Jindřichovice p. Sm.	11	17	11	12	51
Domov u Spasitele Frýdlant	14	8	6	2	30

Dávky pomoci v hmotné nouzi

Žadatelů o příspěvek na živobytí – září 2009
307 žádostí – u každé žádosti je více posuzovaných osob

A. 4 Popis situace v dalších navazujících oblastech (školství, zdravotnictví, bezpečnost, nezaměstnanost)

Předmětem kapitoly je popis stavu ostatních oblastí, které významně ovlivňují sociální situaci obyvatelstva a mohou mít i přímé vazby na poskytované sociální služby. Cílem zpracovatele nebylo identifikovat pouze kolizní místa, která by bylo vhodné v rámci dalšího procesu koordinovaně řešit, ale pokud možno získat i dobré zkušenosti využitelné dalšími subjekty. O koordinované stanovisko (vstupy) do této části dokumentu byli požádáni prvotně vedoucí odborných pracovních skupin pro KPF za přispění spolupráce jejich členů. Vzhledem k tomu, že návratnost informací nenaplnila původní předpoklady, byli za účelem zjištění potřebných informací telefonicky kontaktováni zástupci (především starostové) všech obcí zapojených do procesu zpracování KPF. Všechny získané výstupy jsou v kapitole tříděny po jednotlivých oblastech (školství, zdravotnictví...). Dále jsou uvedeny informace strukturovaně za zapojené obce. Není zde zohledněn stav v obcích, které se do zpracování KPF nezapojily.

Školství (včetně volnočasových aktivit)

Témata k řešení	Dobré zkušenosti
OPS OZP – výstupem je informace o problematickém začleňování dětí se zdravotním handicapem do mateřských škol a to jak ve smyslu technické vybavenosti budov pro pohyb těchto dětí tak ve smyslu personálních kapacit, které zajišťují péči o ně.	Kunratice – zkušenosti se začleněním sluchově postižené holčičky do kolektivu dětí MŠ, začlenění je podpořeno spoluprací s rodinou a logopedkou z Liberce.
Lázně Libverda – návrh na projednání možnosti koordinace volnočasových aktivit nad rámec doby provozu škol a školských zařízení a v období prázdnin, které lze považovat za vhodný nástroj k předcházení problémovému chování dětí a mládeže.	Hejnice – velmi dobře fungující Mateřské centrum Mateřidouška, činnost provozuje v prostorách pronajatých od města, mezi MC a městem probíhá velmi dobrá spolupráce, MC nabízí poměrně pestrý program volnočasových aktivit především pro rodiny s dětmi.
Hejnice – absence multifunkčního sportoviště, které by nebylo ve vlastnictví sportovních klubů, a které by mohlo být využíváno pro rozšíření nabídky ve spolupráci např. s MC Mateřidouška.	OPS Z – mateřská centra nabízejí programy pro celé rodiny, preventivní a intervenční činnost za aktivní účasti rodičů. Jsou otevřená všem bez rozdílu věku, pohlaví a vyznání.
OPS Z – nedostačující prorodinné podmínky, nedostatek pracovních míst, neslučitelnost práce a rodiny, možnost umístění dětí do MŠ a ZŠ podle potřeby rodičů, zařízení by měla poskytovat službu, která je vnímána jako služba pro rodinu, což v současnosti tak není především ze strany zařízení, chybí informovanost o službách pro rodinu, jak možno řešit vzniklý problém, krizi.	
Nové Město pod Smrkem – do školství se promítá nezaměstnanost rodičů, ve skupině žáků ZŠ je více než 12 % sociálně znevýhodněných dětí, jejichž rodiče pobírají sociální dávky, což se odráží v potížích při placení školních pomůcek, výletů, kurzů	Nové Město pod Smrkem – integrace žáků s různým postižením (zrakovým, sluchovým, tělesným aj.) na ZŠ Textilanská, spolupráce s různými speciálními pedagogickými centry, asistenty pedagoga. Integrace i v ZŠ Tylova, je možná i v MŠ.

apod. U ZŠ praktické se jedná o platbu u téměř 100 % případů. Chybí školní klub pro děti 2. stupně ZŠ, nemají náplň volné času. Řešením by bylo nízkoprahové zařízení pro mládež. Škola by se mohla zapojit do procesu celoživotního vzdělávání.	
--	--

Zástupci ostatních obcí a OPS neidentifikovaly žádné další téma, které by mělo být předmětem dalších prací spojených se zpracováním dokumentu.

Zdravotnictví

Hejnice – věkové složení lékařů, hrozí odchody do důchodu bez náhrady. Platí i pro další území (např. Raspenava, Nové Město pod Smrkem – pediatrie).

OPS OZP – absence odborných profesí v území – psycholog, dětský psychiatr, logoped.

Zástupci ostatních obcí a OPS neidentifikovali žádné další téma k řešení.

Nové Město pod Smrkem – evidován problém se zajištěním praktického lékaře a stomatologa. Tento stav má negativní vliv především na skupinu seniorů, kterým dělá cestování za zdravotní péčí problém nejen z pohledu fyzické zátěže, ale i finanční. Další problém je s umístěním ordinací, které jsou poměrně často umístěny v patrech a bez zajištění přístupu pro imobilní osoby.

Frydlant – problém pacientů, kteří jsou nuceni po 3 měsících opustit nemocniční lůžka a chybí pro ně následná péče.

Problematika poskytování zdravotní péče v sociálních službách (proplácení, kvalifikace personálu, nerovný přístup oproti zdravotnickým zařízením).

Bezpečnost

Nové Město pod Smrkem – lidé se ve městě necítí bezpečně, i když se stav policistů zvýšil. Obyvatelé se obávají především romské mládeže potulující se po náměstí. Více přestupků je zaznamenáváno ze strany romské populace, u trestných činů to tak není. Otázka bezpečnosti souvisí s mírou nezaměstnanosti romských obyvatel.

Žádná z dalších zapojených obcí ani OPS nevedla téma, které by mělo být v souvislosti s touto oblastí předmětem dalších prací spojených se zpracováním dokumentu. Jako okrajové téma se místně objevily projevy dětí s problémovým chováním. Ani v jednom případě to však nebylo identifikováno jako problém, který je třeba plošně, koncepčně řešit.

Nezaměstnanost

OPS Z – zajištění služby akčního, schopného a mobilního koordinátora pro celý region pro vyhledávání práce (krátkodobé, příležitostní, jednoduché i dlouhodobé) a její zadávání.

Přestože problematika vyšší nezaměstnanosti je pro území Frýdlantska poměrně typická, žádná z obcí nedefinovala vazbu této oblasti na oblast sociálních služeb ani nezmínila téma k dalšímu řešení.

Višňová – problematiku nezaměstnanosti řeší využíváním možnosti obsazení míst VPP. Jedné osobě umožňují praxi v rekvalifikačním programu. Dva mladiství dostali doporučení do programu Šance pro tebe, jedna osoba do programu Kariéra po padesátce. Služby VPP zajišťuje mimo jiné donášku obědů ze školní jídelny.

Nové Město pod Smrkem – vysoká míra nezaměstnanosti má velké dopady do všech dalších oblastí života města. Souvisí s tím také stále větší zadlužování obyvatel na nezaplacených nájmech, což je ve svém důsledku příčinou exekucí. Obyvatelé přicházejí o své byty,

následně je jim poskytnuto přístřeší nebo náhradní ubytování. Hrozí však reálné riziko, že i nadále nebudou hradit náklady spojené s ubytováním a vznikne tak problém bezdomovectví. Někteří jedinci řeší dopady nezaměstnanosti alkoholismem nebo drogami. Rodiny se ocitají v nepříznivé sociální situaci. Z hlediska sociálních služeb by byla možná pomoc formou služby rané péče nebo sociálně aktivizačních služeb pro rodiny s dětmi.

Bydlení

OPS Z – potřeba startovacích bytů, jednoduchého a levného bydlení, přístřešků, malometrážních bytů s nízkými nájmy.

Lázně Libverda - potřeba domu s pečovatelskou službou, kde by bylo zajištěno bydlení pro stávající a budoucí klientelu. Záměrem obce je vybudovat jako jeho součást „dům sociálních služeb“, kde by bylo např. i mateřské centrum (pobočka MC Mateřídouška Hejnice). Toto zařízení by bylo místem pro integraci mladší a starší generace.

Nové Město pod Smrkem – romské populace se týká problém s placením nájmu (neplatí, nemohou žádat příspěvek na bydlení, již proběhlo i několik exekučních vystěhování).

Ostatní

Z více zdrojů byl registrován požadavek na zajištění služeb typu pedikúra, kadeřnictví, masáže, rozvoz obědů (viz oblast nezaměstnanost – využívání VPP Višňová), zajištění dopravy zdravotně postižených osob na úřady, k lékařům a na nákupy. Automobily zakoupené díky příspěvku často neslouží svému účelu.

Jedním ze zásadních závěrů práce členů OPS OZP je konstatování naprosto nedostatečné bezbariérovosti pro osoby se sníženou schopností pohybu a orientace obecně. Toto platí nejen pro pohyb po obcích, ale i pro přístup do některých veřejných budov a pohyb po nich. Na některých místech je velmi obtížný dokonce přístup k tlačítku (zařízení), pomocí kterého si imobilní osoba může přivolat na pomoc obsluhu např. pohyblivé plošiny pro překonání schodů apod. Poměrně velké množství služeb pro občany spádové oblasti ORP Frýdlant je soustředěno přímo ve městě Frýdlant. Protože vedení města se je vědomo tohoto nedostatku, zařadilo do svého strategického plánu rozvoje města pro roky 2009-2013 dvě samostatné aktivity, které se řešením tohoto tématu věnují:

A10-01 Město bez bariér – aktivita je určena k přípravě v roce 2009

A10-02 Rekonstrukce objektů městského úřadu – aktivita je určena k realizaci v roce 2009.

A. 5 Analýza potřebnosti a dostupnosti sociálních služeb

Potřebnost

Informace vztahující se k potřebnosti sociálních služeb na území Frýdlantska jsou částečně obsaženy již v předchozích kapitolách A3 Popis situace poskytování sociálních služeb a A4 Popis situace v dalších navazujících oblastech (školství, zdravotnictví, bezpečnost, nezaměstnanost). Obecně lze říci, že vstupy pro popis této oblasti se zpravidla získávají prostřednictvím dotazníkových šetření nebo jiných zjišťovacích metod. V případě zpracování tohoto dokumentu nebyly od vedoucích a členů odborných pracovních skupin ani od dalších osob zapojených do procesu zpracování KPF přijaty žádné návrhy na doplňující šetření. Požadavky na potřebnost sociálních služeb na území Frýdlantska byly v tomto případě získávány na základě dílčích podkladů od vedoucích OPS, na základě rozhovorů se starosty zapojených měst a obcí a se zástupci vybraných poskytovatelů služeb.

Vyhodnocením výstupů z výše uvedených zdrojů byla pro území Frýdlantska deklarována potřebnost především následujících sociálních služeb:

§ 37 *Sociální poradenství* – služba je na území poskytována, je velmi žádoucí její udržení a rozšíření, jako vhodný se jeví koordinovaný postup zainteresovaných subjektů v této oblasti při řešení dalšího rozvoje poradenských služeb.

§ 39 *Osobní asistence* – potřebnost služby byla deklarována z více zdrojů, hlavně pro cílovou skupinu seniorů a OZP, skutečný počet potenciálních uživatelů služby není k dispozici.

§ 40 *Pečovatelská služba* – služba je v některých obcích území zřízena, ale efektivita jejího fungování je sporná. Je žádoucí službu v území zachovat, případně rozšířit jako alternativní službu ke službám rezidenčním. Předmětem dalšího řešení by měla být dohoda o společném postupu a koordinaci poskytování služby na území Frýdlantska (nebo alespoň některých obcí).

§ 43 *Podpora samostatného bydlení* – potřebnost služby byla deklarována z více zdrojů, především pro cílovou skupinu OZP, skutečný počet potenciálních uživatelů služby není k dispozici.

§ 44 *Odlehčovací služby* – v území chybí, poskytovány nejbližší v Liberci nebo v Chrastavě. Potřebnost služby byla deklarována z více zdrojů, především pro cílovou skupinu seniorů a OZP, skutečný počet potenciálních uživatelů služby není k dispozici.

§ 46 *Denní stacionář* – služba v území chybí a je deklarována její potřebnost pro klienty cílové skupiny Osob se zdravotním postižením. Reálný počet oprávněných klientů však není znám.

§ 47 *Týdenní stacionář* - služba v území chybí a je deklarována její potřebnost pro klienty cílové skupiny Osob se zdravotním postižením. Reálný počet oprávněných klientů však není znám.

§ 49 *Domovy pro seniory* – poptávka převyšuje současnou nabídku, řešení stavu je třeba provést až na základě objektivně zjištěných skutečných potřeb. Souvisí s malou informovaností o alternativních druzích služeb.

§ 50 *Domovy se zvláštním režimem* – poptávka převyšuje současnou nabídku, řešení stavu je třeba provést až na základě objektivně zjištěných skutečných potřeb.

§ 51 *Chráněné bydlení* - potřebnost služby byla deklarována z více zdrojů, především pro cílovou skupinu OZP, skutečný počet potenciálních uživatelů služby není k dispozici.

§ 54 *Raná péče* – v území chybí (možnost v Liberci), ale je územím požadována.

§ 57 *Azylové domy* – služba v území chybí a je deklarována její potřebnost pro klienty cílové skupiny Osob ohrožených sociálním vyloučením a drogově závislých a cílové skupiny národnostní a etnické menšiny. Specifickou cílovou skupinou jsou také matky s dětmi. Reálný počet oprávněných klientů však není znám a nelze ho bez podpůrného šetření zjistit. Řešení absence této služby je vhodné hledat koordinovaným postupem za celé území Frýdlantska.

§ 60 *Krizová pomoc* – konkrétní požadavek byl vznesen na krizová lůžka, počet potenciálních klientů však uveden nebyl. Na základě zjištění uvádíme, že tato služba není zřízena v žádném místě LK. Důvodem je fakt, že případů, vyžadujících takovou službu je registrováno tak malé množství, že není důvod k jejímu budoucímu zřizování.

§ 62 *Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež* - služba v území chybí a je deklarována její potřebnost pro klienty cílové skupiny Osob ohrožených sociálním vyloučením a drogově závislé. Reálný počet oprávněných klientů však není znám. V Novém Městě pod Smrkem tuto službu poskytuje Liberecké romské sdružení.

§ 63 *Noclehárny* – služba v území chybí a je deklarována její potřebnost pro klienty cílové skupiny Osoby ohrožené sociálním vyloučením a drogově závislé. Činnost ukončila i ubytovna GARNI ve Frýdlantu (nebyla registrována jako soc. služba, ale plnila alespoň částečně podobnou funkci). Reálný počet oprávněných klientů však není znám a nelze ho bez podpůrného šetření zjistit. Řešení absence této služby je vhodné řešit koordinovaným postupem za celé území Frýdlantska.

§ 65 *Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi* – služba není poskytována na území Frýdlantska, ale je požadována vzhledem k vysoké míře sociálně slabých rodin především na území Novoměstska.

§ 69 *Terénní programy* – služba je na území poskytována, žádoucí je její rozšíření a navýšení stávajících kapacit vzhledem k potřebě preventivních účinků této služby. Potřebnost této služby je deklarována především pro cílovou skupinu Osob ohrožených sociálním vyloučením a drogově závislé. Vzhledem k tomu, že především klienty drogově závislé lze v mnoha případech obtížně vyhledat, je velmi obtížné určit přesný počet oprávněných klientů této služby.

Z výše uvedeného přehledu je zřejmé, že potřebnost sociálních služeb v území je skutečně jen velmi obecně odhadována a je třeba zajistit její upřesnění. Lze předpokládat, že v průběhu prací na návrhové části KPF budou některé požadavky upřesněny a to především díky aktivnějšímu a cílenému zapojení členů jednotlivých OPS do spolupráce s obcemi a poskytovateli potřebných sociálních služeb. Je však více než pravděpodobné, že pokud se požadovaná služba zřídí, bude kapacitně naplněna. Lidé totiž ještě dost dobře nevědí, co by mohli chtít. Motto je: „Nabídněte službu (vhodně, pestrými prostředky) a uvidíte, jak rychle se

klienti objeví.“ Pokud nebudou naplněna očekávání zřizovatele o využití této služby, je někde chyba – v kvalitě, v propagaci, ve špatném odhadu potřeby, ...

V rámci hledání řešení vedoucích k uspokojení poptávky po výše uvedených službách je třeba vzít v úvahu informace uvedené v následující části, které se týká dostupnosti těchto služeb nejen na území Frýdlantska, ale i na území LK v blízkých a relativně dobře dostupných obcích. Není reálně možné, aby poptávka po každé sociální službě byla řešena zřízením nového zařízení. Takové zařízení by bez předchozího reálného vyhodnocení skutečné potřeby vykazovalo velkou míru neefektivity.

Dostupnost

Dostupnost služeb byla v roce 2008 zjišťována v rámci příprav SPRSS LK dotazníkem, který obdrželi všichni poskytovatelé registrovaní v Libereckém kraji. Přesto, že návratnost dotazníků ani vypovídací schopnost odpovědí nebyla příliš vysoká, vyplynulo z vyhodnocení dotazníků několik poznatků o službách poskytovaných na území Frýdlantska. Rezidenční služby, které zde mají sídlo, využívá cca 67 % místních klientů, většina ostatních je z ORP Liberec.

Další samostatné zjišťování dostupnosti přímo pro Frýdlantsko realizováno nebylo.

Základní informace k dostupnosti sociálních služeb pro klienty z území Frýdlantska vyplývají z dat obsažených v kap. A.3.2. Z těch je zřejmé, že některé služby jsou zajišťovány poskytovateli se sídlem přímo na území Frýdlantska, některé jsou zajišťovány poskytovateli, kteří mají sídlo v jiné části LK. U některých služeb to nijak nekomplikuje dostupnost služby, protože poskytovatel obsluhuje území přímo, u některých vybraných služeb se jeví vyšší potřeba existence poskytovatele přímo v území. Mezi takovými jsou např. odlehčovací služby, azylový dům nebo nízkoprahové zařízení pro děti a mládež. Základním východiskem při zřizování jakékoliv nové služby je znalost reálné poptávky, počet oprávněných klientů a skutečná současná dostupnost takové služby pro zájmové území.

Při řešení otázky dostupnosti sociálních služeb vyvstala v průběhu zpracování otázka nutnosti zřízení pečovatelské služby samostatně v každé obci. Přestože vedení všech obcí si je velmi dobře vědomo své zodpovědnosti vůči svým seniorům a dalším potřebným obyvatelům z nejrůznějších cílových skupin, přesto je oprávněně doporučeno společného postupu všech zainteresovaných při řešení této problematiky.

Velmi žádoucí sociální službou z pohledu klientů všech cílových skupin v území se jeví poradenství. Hlavním poskytovatelem poradenských služeb na Frýdlantsku je POSEC. V současné době je zajišťováno poradenství pro dospívající a dospělé. Předmětem poskytovaných konzultací je převážně rodinná a partnerská problematika, obtíže s dětmi, pak následují drogy, alkohol, gambling - problematika závislostí. Nejvíce je klientů z Frýdlantu. Dále pak z obcí Řasnice, Krásný Les, Kunratice, Nové Město pod Smrkem, Raspenava, Habartice, Arnoltice. Dále v rámci POSEC funguje poradna dětského psychologa. Dvě třetiny jeho klientů jsou z Frýdlantu, třetina z ostatních obcí FV. Řeší se především výchovné potíže, výchovná bezradnost jak v rodině, tak i ve škole. Pracuje se s celou rodinou. Třetím druhem poradenství je občanská poradna, která je poskytována v rámci POSEC o. s. „D“. Nejvíce dotazů směřovaných na tento subjekt je z oblasti majetkové problematiky a s tím souvisejících rodinných a partnerských vztahů, bydlením a exekucemi. Nejvíce klientů je z Frýdlantu (69), pak z Hejnic (4), Nového Města p. S. (4).

Přestože je poradenství v poměrně vysoké kvalitě poskytováno v dobře dostupném Liberci (eviduje i klienty z frýdlantského výběžku), je velmi žádoucí nejen jeho zachování ve stávajícím rozměru, ale spíše jeho rozšíření.

Závěr

Nejdůležitějšími výstupy mapování dostupnosti a potřebnosti sociálních služeb (případně služeb jiných v přímé vazbě na sociální) jsou následující konstatování:

Dosud nebyla zmapována skutečná potřeba sociálních služeb spádového území ORP Frýdlant, deklarovaná potřeba je pouze odhadem na základě znalosti současného stavu. Přesto nebyl předložen žádný návrh na dodatečné podrobnější šetření potřeby.

V současnosti nelze odpovědně říci, že současná poptávka vyjadřuje skutečnou potřebu požadovaných sociálních a dalších služeb.

Lze konstatovat, že lidé neznají nabídku alternativních služeb k těm, které jsou nejžádanější. Existuje pouze velmi malá a nedostatečná informovanost o nabízených sociálních službách a jejich alternativách. To má přímou souvislost s předcházejícím bodem.

Potřeba domů s pečovatelskou službou v mnoha obcích území Frýdlantska je rovněž diskutabilní (nejedná se o sociální službu bydlení, ale některé DPS mají zaregistrovanou pečovatelskou službu). Nabízí se opět možnost projednání společného postupu i v této oblasti.

Velká pozornost je věnována zajištění péče o seniory a klienty skupiny osob se zdravotním postižením, méně akcentu se dostává klientům ostatních cílových skupin (M a Z).

Dostupnost sociálních služeb není zcela vyčerpávajícím způsobem řešena ve vazbě na okolní obce, byť za hranicemi spádového území ORP Frýdlant.

Je nutné zachovat poradenské služby alespoň v takovém rozsahu, jak jsou poskytovány v současnosti, další snahy by měly vést k jejich rozšíření. Přes dobrou dostupnost této služby v Liberci lze tuto službu označit za velmi důležitou pro území, a proto je třeba hledat způsob jejího rozšíření.

A. 6 Analýza zdrojů (finančních, lidských, vnitřních, vnějších)

A.6.1 Finanční zdroje

Finanční zdroje pro sociální služby – v současné době jsou to tyto základní rozpočtové a dotační zdroje, využívané pro pokrytí nákladů sociálních služeb na Frýdlantsku:

- Státní rozpočet ČR
 - Dotace MPSV
 - Kofinancování při čerpání fondů EU (zejména v rámci OP LZZ)
 - Zdroje z dalších resortů – zdravotnictví, Rada vlády pro záležitosti menšin, Rada vlády pro koordinaci protidrogové politiky
- Evropský sociální fond (prostřednictvím OP LZZ)
- Rozpočet Libereckého kraje
 - Příspěvkové organizace zřizované LK
 - Grantový program LK
 - Příspěvek LK (pro služby jiných zřizovatelů)
- Rozpočty měst a obcí
 - Přímé činnosti zajišťované obcí
 - Příspěvkové organizace zřizované obcí
 - Příspěvek jiným zřizovatelům
- Úhrady od uživatelů
- Zdroje všeobecného zdravotního pojištění (např. zdravotnické úkony v domovech)
- Další zdroje (nadace, nadační fondy, sbírky, apod.)

Tyto zdroje jsou pro jednotlivé druhy služeb různě kombinovány, což mj. přináší nutnost složité administrace služeb (při podávání žádostí i při jejich vykazování). Dochází i k situacím, kdy jsou uměle a formálně vykazovány činnosti jen proto, že by bylo velmi problematické registrovat další druh služby nebo neexistuje jiný odpovídající dotační titul.

Kvantifikace - kolik finančních prostředků a z jakých zdrojů plyne na sociální služby na Frýdlantsku – bude doplněno po naplnění dat v kapitole A.3.2.

Finanční zdroje pro další aktivity (přesahy) nemají možnost čerpání přímých dotací od MPSV, zdroje jejich financování jsou zejména v obecních rozpočtech a případném hledání konkrétních dotačních titulů nebo v rozpočtových možnostech dotčených resortů (zdravotnictví, školství, vnitro, atd.).

A.6.2 Ostatní zdroje

Místní samosprávy

Velkým úspěchem samospráv na území Frýdlantska je jejich aktivizace a zahájení procesu plánování sociálních služeb včetně zapojení do procesu střednědobého plánování na úrovni kraje. A to i přesto, že se nezdařilo do spolupráce zapojit všechny obce Frýdlantského výběžku. Velmi velkým posunem je společná snaha vytvořit jednotný a závazný systém spolufinancování služeb, které jsou (anonymně) poskytovány občanům celého výběžku. Jde hlavně o služby poradenství a terénní služby pro uživatele drog. Všechny aktivní obce, zapojené do procesu zpracování KPF jsou uvedeny v úvodní kapitole dokumentu. Pozitivní je fakt, že ze strany místních samospráv se dostává podpory poskytování těchto

nejžádanějších sociálních služeb, ale postupně se začíná zvyšovat povědomí i o dalších službách, které dosud v území chybí, ale jsou potřebné.

Další rolí samosprávy by měla být podpora (nejen finanční) úředníků a poskytovatelů sociálních služeb např. v oblasti jejich odborného vzdělávání, péče o zdraví díky vysokým nárokům na výkon jejich profese nebo prostřednictvím projektů na rozvoj lidských zdrojů.

Úřady

Obecně platí, že převážná část náplně práce úředníků je věnována především výkonu státní správy. Očekávání ostatních aktérů sociálních služeb v území jsou však taková, že úřady (odborné, referáty sociálních věcí) by se měly stát jakousi základnou, odkud budou plynout základní informace směrem k uživatelům sociálních služeb. Vazbu lze najít například při vyřizování žádosti o příspěvek na péči (PnP) nebo jiné sociální dávky. V souvislosti s touto činností by měla role úředníka spočívat mimo jiné v poskytování základního poradenství o možnostech využívání PnP ve prospěch existujících sociálních služeb pro konkrétní cílovou skupinu, případně o existujících úskalích zneužívání PnP, o nabídce alternativ. Důležitou součástí práce úřadu je vnitřní meziresortní spolupráce jednotlivých odborů a koordinace postupu při vyřizování jednotlivých případů, vyžaduje-li si to situace. Jde zejména o spolupráci s detašovanými pracovišti úřadů práce, s resortem školství a případně s městskou policií. V rámci nastavené pracovní struktury v území jsou pro takovou spolupráci vytvořeny podmínky, což se ještě nezdařilo ve všech částech LK. Jedním z předpokladů kvalitního výkonu práce úřadu je vzdělaný a odborně fundovaný pracovník. Z toho důvodu je žádoucí další průběžné vzdělávání těch pracovníků, kteří jsou zapojeni do procesu práce s klienty, s uživateli sociálních služeb.

Poskytovatelé

Poskytovatelé sociálních služeb sehrávají v procesu plánování a rozvoje sociálních služeb velmi důležitou roli. Z toho důvodu je důležité jejich co nejaktivnější zapojení do pracovních struktur, kde dochází k výměně důležitých informací z pohledu dalšího vývoje této oblasti a dochází také k setkání se zástupci samospráv a úřadů. Stejně jako pro pracovníky úřadů platí i pro poskytovatele potřeba dalšího vzdělávání. Vzhledem k tomu, že v pečujících profesích jsou na pracovníky v přímé péči kladeny vysoké nároky, je třeba toto vzdělávání zaměřit nejen na odbornou zdatnost, ale také na psychické zdraví. Vzájemná komunikace mezi jednotlivými poskytovateli je předpokladem úspěchu a kvality poskytovaných služeb.

Uživatelé a jejich zájmová sdružení

Na území Frýdlantska bylo zjištěno aktivní fungování pouze jediného zájmového sdružení uživatelů sociálních služeb a tím je Svaz tělesně postižených. Jeho zástupci jsou aktivně zapojeni do pracovní struktury pro zpracování KPF, jsou členy OPS OZP pod vedením p. Chrousta. Bude-li v budoucnu zaregistrována aktivní činnost dalších zájmových sdružení, je vhodné je také zapojit do procesu plánování a rozvoje sociálních služeb na území Frýdlantska. Jejich role je velmi důležitá a neměla by být opomíjena.

A. 7 Zjednodušená SWOT analýza

Z důvodu přehlednosti a jednoduchosti pro další využití byly dílčí analytické závěry z předchozích kapitol shrnuty do dvou skupin výroků, tedy na jedné straně kladně hodnocené služby, zkušenosti a řešení (silné stránky), na druhé straně zápory, nedostatky a problémová místa v sociální oblasti (slabé stránky).

Dobré zkušenosti a šance do budoucna (+)

Úroveň rezidenčních služeb pro seniory
Vyšší míra služeb pro klienty z cílových skupin S a OZP
Využívání existujících nástrojů při řešení problematiky nezaměstnanosti
Zkušenosti se začleňováním handicapovaných dětí do kolektivu MŠ
Existence aktivní skupiny osob se zájmem o sociální problematiku
Aktivní činnost mateřského centra v Hejnicích včetně spolupráce s obcí
Snaha Města Frýdlant o zachování a rozšíření služeb POSEC
Poskytování základních typů sociálních služeb na území Frýdlantska

Identifikace problémových míst a hrozeb (-)

Nízká informovanost o sociálních službách
Chybějící osvěta zaměřená pro potřebné cílové skupiny
Nekoordinovaný přístup území k řešení problematiky poskytování sociálních služeb
Absence terénní pečovatelské služby ve většině obcí
Očekávaná transformace a změna zřizovatele DD Jindřichovice p. Sm.
Meziresortní problémy (soc. x zdravotnictví) a jejich dopad na uživatele
Malá nabídka alternativních služeb
Uměle vysoká poptávka po rezidenčních službách pro seniory, současně nezáměr o alternativní možnosti a jejich neznalost
Malá odpovědnost seniorů (přístup k sociálním službám a úhradám za ně)
Problémové využívání služeb poskytovaných v DPS
Problematická efektivita a dostupnost terénní pečovatelské služby
Nižší míra služeb pro klienty cílové skupiny M (menšiny) a Z (osoby ohrožené sociálním vyloučením a osoby závislé)
Malé využití možnosti poskytovat služby dle § 52 (sociální služby ve zdravotnických zařízeních)
Vyšší míra nezaměstnanosti a vyšší podíl nízkopříjmových rodin
Malá podpora rodiny a nedostatečné vytváření prarodinného prostředí
Nedostatečná pomoc osobám bez přístřeší

A. 8 Zásadní analytické závěry

Zásadní analytické závěry byly zpracovány na základě projednání dílčích závěrů z předchozích kapitol v odborných pracovních skupinách pro komunitní plánování obcí Frýdlantska a budou využity zejména jako základní vstupy pro formulaci cílů a opatření návrhové části KPF.

Závěry je možné shrnout do 4 okruhů:

A. Nízká úroveň koordinace činností a subjektů, které působí v sociální oblasti

Klíčová témata k řešení:

- spolupráce mezi samosprávami,
- koordinace samospráv s úřady vykonávajícími státní správu,
- systematická součinnost s neziskovou sférou,
- řešení meziresortních problémů,
- spolupráce poskytovatelů sociálních služeb,
- návaznost služeb,
- součinnost s bezpečnostními složkami (zejména v prevenci).

B. Malá informovanost o sociálních službách a chybějící osvěta

Klíčová témata k řešení:

- nedostatek informací pro současné i potencionální uživatele,
- vhodnost způsobu zveřejnění informací pro některé cílové skupiny,
- osvěta o alternativních formách služeb.

C. Chybějící a špatně dostupné druhy sociálních služeb

Klíčová témata k řešení:

- upřesnění a zdůvodnění skutečné potřeby vybraných druhů služeb,
- upřesnění cílových skupin uživatelů,
- kompetence v odpovědnosti za pokrytí území potřebnými sociálními službami včetně jejich financování (obce, kraj, stát, nezisková sféra),
- nedostatek finančních zdrojů a efektivnost jejich využívání,
- územní dostupnost,
- registrace služeb.

D. Negativní vnější vlivy

Klíčová témata k řešení:

- nezaměstnanost,
- vzdělanostní struktura obyvatelstva,
- ekonomická úroveň rodin,
- historické důsledky (odsun, pohraničí).

B. NÁVRHOVÁ ČÁST

B.1 Dlouhodobá VIZE (rok 2020)

Dlouhodobá vize je prvním článkem návrhové části KPF, je důležitým vyjádřením nejzásadnějších představ o budoucnosti, předloženým v podobě jednoduchých a výstižných „hesel“. Návrh vize vychází ze zásadních analytických závěrů a rovněž z návrhů členů odborných pracovních skupin. Celá návrhová část KPF by se měla stát podkladem pro další konkrétní rozhodování vedení zapojených obcí Frýdlantska o jednotlivých rozvojových opatřeních. Dále by měla být podpůrným a stabilizujícím prvkem ve vztahu obyvatel území, poskytovatelů sociálních služeb, jejich zřizovatelů, Libereckého kraje a obcí samotných k dalšímu směřování rozvoje sociální oblasti.

Frýdlantsko má dostupnou a optimální síť služeb poskytující kvalitní a efektivní sociální péči. Tyto služby jsou vzájemně koordinované, je zajištěna jejich návaznost a stabilizovaný, víceletý systém jejich financování. Kde je to vhodné, je využíváno společné řešení pro občany více obcí.

Frýdlantsko je regionem, kde díky fungující mezíresortní spolupráci na všech úrovních a dostatečné informovanosti existuje nabídka řešení pro všechny ohrožené cílové skupiny. Sociální situace je stabilizovaná a není horší než v jiných místech v kraji. Obyvatelé zde žijí s pocitem bezpečí a vzájemného porozumění.

B.2 Strategické cíle a rozvojová opatření pro rok 2010 – 2013

Na základě zásadních analytických závěrů a formulované vize bylo navrženo devět strategických cílů pro plnění do roku 2013. U každého strategického cíle byla navržena rozvojová opatření pro jeho naplnění. Pořadí strategických cílů nevyjadřuje preferenci jednotlivých témat, ale slouží jen pro orientaci a pro lepší strukturování další práce. Pořadí jednotlivých strategických cílů stejně jako pořadí rozvojových opatření bylo stanoveno prostřednictvím objektivizace členů odborných pracovních skupin pro zpracování KPF. Harmonogram realizace je uveden v samostatné kapitole v závěru dokumentu.

SC01 - Zajištění prevence vzniku nežádoucích sociálně patologických jevů a sociálně vyloučených lokalit

Komentář:

K naplnění cíle přispěje především rozšíření nabídky volnočasových aktivit pro všechny věkové kategorie dětí a mládeže a zařazení dostatečného množství preventivních programů na školách. Další součástí naplnění cíle je včasné podchycení začínajících problémů v rodinách a v soužití mezi spoluobčany, čímž dojde ke zvýšení pocitu bezpečí (omezení hráčství, gamblerství, drog, alkoholu pro mladistvé a dospělé na veřejnosti. Důležitá je mezioborová spolupráce, řešení bytové otázky, vytváření pracovních míst pro nezaměstnané.

Indikátory plnění:

Počet volnočasových programů a aktivit

Počet realizovaných preventivních programů

Počet nově vznikajících problémových situací

Vnímání pocitu bezpečí

Stav kriminality

Počet ohrožených lokalit

Počet míst pro VPP

Počet terénních pracovníků

Počet kontaktů – využitelnost sociální služby (efektivita programu)

Realizační opatření k naplnění strategického cíle

Označení	Název opatření
Op1-1	Preventivní programy – příprava, realizace, podpora
Realizace programů obcí, podpora programů dalších subjektů, realizace programů s vazbou na stávající nabídku volnočasových aktivit, vytváření podmínek pro její rozšíření pro vybrané cílové skupiny, vazby na preventivní sociální služby – SC06. Programy nebudou zacíleny na lokality ohrožené sociálním vyloučením, působení v nich je předmětem Op1-3.	
Op1-2	Podpora terénní práce včetně pomoci při řešení problémů s bydlením
Rozšíření záběru již existujících terénních služeb ve spolupráci a za aktivního zapojení samospráv a úřadů.	
Op1-3	Preventivní působení v lokalitách ohrožených sociálním vyloučením
a) Zmapování skutečného stavu ohrožených i vyloučených lokalit, pojmenování existujících problémů. b) Příprava a realizace preventivních činností ve vazbě na popis skutečného stavu. c) Čerpání možných dotačních zdrojů na přípravu a realizaci preventivních činností (bod b).	

Op1-4	Stabilizace a rozšíření poradenských služeb
Dlouhodobá podpora stávajících služeb, vyhledávání dalších možností (poradenství v intencích zákona o sociálních službách i poradenství nespádající pod registrované sociální služby), podmínkou úspěchu je územní koordinace a spolupráce při realizaci poradenských služeb.	

SC02 - Dobrá dostupnost informací a osvěta v oblasti sociálních služeb

Komentář:

Cestou k naplnění cíle je medializace problematiky poskytování sociálních služeb a problémů a úspěchů s tím souvisejících, všestranná komunikace, propojování informací v rámci území s vazbou na kraj, zpracování nejrůznějších druhů výstupů (srozumitelných a jasných) a zajištění jejich dostupnosti odborné i laické veřejnosti. Díky koordinaci a vzájemné spolupráci mezi poskytovateli sociálních služeb a realizaci informačních akcí dojde ke snížení počtu osob, kterým se nedostane potřebná služba. Do procesu informování bude třeba zapojit všechny aktéry, a to nejen ze sociální oblasti. Priorita propagace terénních a ambulantních služeb.

Indikátory plnění:

Počet uspořádaných informačních a osvětových akcí

Počet neuspokojených klientů

Pravidelně aktualizované www stránky

Vydávání pravidelně aktualizovaných tisků

Vydávání informačních materiálů pro klienty specifických cílových skupin (osoby postižení hluchotou, slepotou apod.)

Realizační opatření k naplnění strategického cíle

Označení	Název opatření
Op2-1	Podpora pořádání osvětových a informačních akcí
Podpora může být poskytnuta formou zvýhodněného nájmu pořadatelům takových akcí, aktivním zapojením do přípravných prací spojených s organizováním akcí. Opatření bude naplňováno díky zapojení zřizovatelů do organizace akcí poskytovatelů, díky vzájemné spolupráci mezi poskytovateli.	
Op2-2	Katalog sociálních služeb na Frýdlantsku
Prvním výstupem bude jednoduchá varianta obsahující seznam poskytovatelů z Frýdlantska se základními údaji, druhou variantou bude kvalitněji zpracovaná forma doplněná digitální verzí umožňující snadnější distribuci, následným krokem bude aktualizace webových stránek města Frýdlant, kde již v současné době jsou umístěny informace o sociálních službách. Součástí plnění opatření budou výstupy zpracované vhodnou formou i pro klienty specifických cílových skupin.	
Op2-3	Sociální informační síť Frýdlantska
Definování a určení role jednotlivých aktérů (prvků) systému, dohoda o pravidlech fungování a aktualizace systému, distribuce dat, zajištění koordinace s přípravou Datového centra sociálních služeb LK.	

SC03 - Stabilizace systému financování sociálních služeb

Komentář:

Podmínkou naplnění tohoto cíle je optimalizace sítě sociálních služeb na základě skutečných potřeb území a jeho klientů, koordinace činnosti všech zainteresovaných aktérů a zvýšení efektivity využívání dostupných relevantních zdrojů. Jedním z předpokladů naplnění cíle je zajištění dobré informovanosti všech aktérů. Předmětem řešení musí být zvýšení zainteresovanosti obecních rozpočtů a společný postup celého území vůči všem poskytovatelům dotací. Rovnost a transparentnost ke všem nabízeným službám.

Indikátory plnění:

Stav využívání příspěvku na péči (celkově i pro vybrané druhy služeb)
Počet víceletých smluv pro poskytovatele vybraných druhů sociálních služeb
Rozvojové plány s podloženou potřebností poskytovaných služeb

Realizační opatření k naplnění strategického cíle

Označení	Název opatření
Op3-1	Aplikace modelového financování se spoluúčastí měst a obcí pro vybrané druhy služeb
Na další vytipovaný druh sociálních služeb bude aplikován model financování projednaný a dohodnutý pro způsob financování protidrogové politiky. Vazba na Op7-5.	
Op3-2	Podpora víceletého financování sociálních služeb
Příprava a podpora víceletých projektů, definice opatření v rámci komunitního plánu Frýdlantska a zajištění jejich provázanosti na Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb LK s cílem zajištění finančních prostředků na provoz.	

SC04 - Optimalizace sítě sociálních služeb pro cílovou skupinu Seniorů

Komentář:

Díky upřesnění a zdůvodnění skutečné potřebnosti vybraných druhů sociálních služeb pro cílovou skupinu Seniorů může být tento cíl naplněn. Součástí je nejen existence poskytovatelů žádoucích služeb přímo v území, ale také zajištění územní dostupnosti služeb s ohledem na jejich efektivitu. Pozornost je třeba věnovat nabídce alternativních druhů služeb se zaměřením zejména na podporu života klienta v přirozeném prostředí. Cílovým řešením je fungování takových služeb a s takovou kapacitou, které odpovídá skutečné potřebě v území. Přednostní přidělování bytů v DPS klientům, kteří kupují i další služby. Součástí je také dostatečná informovanost a vhodná forma komunikace s klienty této cílové skupiny mimo jiné o podílu klienta na financování služby o využití příspěvku na péči. Důležité je, aby otázka řešení problematiky klientů této cílové skupiny byla součástí rozvojových plánů obcí a poskytovatelů sociálních služeb.

Indikátory plnění:

Zvýšení počtu alternativních druhů služeb a jejich využívání
Uspokojení poptávky po odpovídajících sociálních službách
Dobrá územní dostupnost služeb
Zvyšující se počet klientů se zájmem o odběr služeb
Počet aktualizovaných rozvojových plánů

Stav využívání příspěvku na péči
 Obhájení ISO nebo certifikátu kvality v sociálních službách
 Úspěšnost zařízení a služeb během inspekcí sociálních služeb

Realizační opatření k naplnění strategického cíle

Označení	Název opatření
Op4-1	Zajištění odpovídajícího počtu a charakteru lůžek pro seniory
Zmapování skutečné poptávky po rezidenčních službách, úprava počtu lůžek a jejich přizpůsobení skutečně zjištěným potřebám, zřízení společné evidence žadatelů o lůžka na Frýdlantsku, zřízení odpovídajícího počtu sociálních lůžek ve zdravotnických zařízeních, zavedení systému do obsazování bytů v DPS díky vzájemné provázanosti a spolupráci dotčených aktérů.	
Op4-2	Podpora sociálních služeb poskytovaných v přirozeném prostředí
Zmapování reálné poptávky, návrh na zřízení dalších služeb, které budou pokrývat zjištěné potřeby v území, informovanost o poskytování služeb v přirozeném prostředí včetně způsobu jejich financování (spolufinanční podíl klienta – využívání příspěvku na péči).	

Poznámka: Odlehčovací služby pro cílovou skupinu seniorů jsou řešeny společně s cílovou skupinou osob se zdravotním postižením v rámci opatření Op5-2.

SC05 - Optimalizace sítě sociálních služeb pro cílovou skupinu Osoby se zdravotním postižením

Komentář:

Díky upřesnění a zdůvodnění skutečné potřebnosti vybraných druhů sociálních služeb pro cílovou skupinu Osob se zdravotním postižením může být tento cíl naplněn. Součástí je nejen existence poskytovatelů žádoucích služeb přímo v území, ale také zajištění územní dostupnosti služeb s ohledem na jejich efektivitu. Pozornost je třeba věnovat nabídce alternativních druhů služeb se zaměřením zejména na podporu života klienta v přirozeném prostředí. Součástí je také dostatečná informovanost a komunikace s klienty této cílové skupiny. Důležité je, aby otázka řešení problematiky klientů této cílové skupiny byla součástí rozvojových plánů obcí a poskytovatelů sociálních služeb.

Indikátory plnění:

Počet alternativních druhů služeb a jejich využívání
 Uspokojení poptávky po odpovídajících sociálních službách
 Dobrá územní dostupnost služeb
 Počet klientů se zájmem o odběr služeb
 Počet aktualizovaných rozvojových plánů
 Zahájení/ukončení činnosti poskytovatelů sociálních služeb

Realizační opatření k naplnění strategického cíle

Označení	Název opatření
Op5-1	Rozšíření nabídky služeb přinášející pracovní příležitosti pro osoby se zdravotním postižením
Zmapování skutečné poptávky po těchto službách, podpora rozšíření služeb chráněné dílny, sociálně terapeutické dílny.	

Op5-2	Zajištění odlehčovacích služeb
Podpora vzniku sociální služby na základě zmapování skutečné poptávky – pro osoby se zdravotním postižením i pro klienty cílové skupiny seniorů.	
OP05-03	Frýdlantsko bez bariér
Vytváření co nejlepších podmínek pro pohyb osob se zdravotním postižením na území Frýdlantska – veřejné budovy, školy, školská, kulturní a další zařízení, stanovení priorit v rámci území. Popis problémových míst a návrh programu jejich odstraňování.	

SC06 - Optimalizace sítě sociálních služeb pro cílovou skupinu Národnostní a etnické menšiny

Komentář:

Naplnění cíle zahrnuje využití, propojení a koordinaci příslušných sociálních služeb včetně zkvalitnění meziresortní spolupráce. Jedná se zejména o podporu terénní práce, nízkoprahových zařízení a sociálně aktivizačních služeb. Nutnou podmínkou je zlepšení komunikace v území jak mezi samosprávami tak mezi úřady, včetně zajištění vazby na kraj. Snaha o nastavení systémového přístupu ve vyloučených romských lokalitách. Důležité je, aby otázka řešení problematiky klientů této cílové skupiny byla součástí rozvojových plánů poskytovatelů sociálních služeb.

Indikátory plnění:

Počet výkonů příslušných sociálních služeb

Počet aktualizovaných rozvojových plánů

Zahájení/ukončení činnosti poskytovatelů sociálních služeb

Realizační opatření k naplnění strategického cíle

Označení	Název opatření
Op6-1	Podpora volnočasových aktivit formou nízkoprahových zařízení pro děti a mládež
Vybudování a rozšíření sociální služby, vytipování lokality a vhodného poskytovatele služby, předmětem opatření jsou činnosti, které jsou v souladu s § 62 zákona o sociálních službách.	
Op6-2	Rozšíření terénní práce
Opatření bude naplněno prostřednictvím činností, které jsou v souladu s § 69 Terénní práce, ale i činnostmi, které jeho součástí nejsou. Hlavním cílem vyvíjených činností je maximální kontakt s lidmi, kteří tuto službu potřebují.	
Op6-3	Komunitní centrum (škola)
Podpora projektů, jejichž obsahem je nabídka volnočasových aktivit pro všechny, kteří o takové aktivity mají zájem. Realizátorem takových projektů může být jak obec, tak NNO nebo jiný soukromý subjekt. Obec může při realizaci pomoci např. zvýhodněnou nabídkou na využívání veřejných objektů ve prospěch centra setkávání. Cílovým stavem je co největší integrace osob, cílových skupin.	

Poznámka: Sociálně aktivizační služby jsou řešeny společně s cílovou skupinou osob ohrožených sociálním vyloučením v rámci opatření Op7-4.

SC07 - Optimalizace sítě sociálních služeb pro cílovou skupinu Osoby ohrožené sociálním vyloučením a drogově závislé

Komentář:

Rozvoj ambulantních a terénních služeb se zaměřením na cílovou skupinu s důrazem na zkvalitnění meziresortní spolupráce. Posílení rodiny jako přirozeného prostředí. Cíle bude dosaženo prostřednictvím kvalitní sítě dostupných a odpovídajících služeb následné péče, terénních programů, azylového zařízení, ubytování. Důležitou součástí je zkvalitnění meziresortní spolupráce.

Indikátory plnění:

Rozvoj a dostupnost odpovídajících služeb

Zahájení/ukončení činnosti poskytovatelů sociálních služeb

Počet ohrožených/vyloučených osob

Počet neuspokojených klientů

Realizační opatření k naplnění strategického cíle

Označení	Název opatření
Op7-1	Zmapování potřebnosti lůžek pro osoby v krizových životních situacích
Zjištění velikosti cílové skupiny, jejíž klienti by využívali pobyt v azylovém domě, kteří poptávají služby ubytovny nebo „levného“ bydlení na přechodnou dobu – malometrážní bytové jednotky, nízké nájemné.	
Op7-2	Vytvoření lůžek pro osoby v krizových životních situacích
Zajištění kapacit na základě výstupů opatření Op7-1.	
Op7-3	Podpora a rozšíření ambulantních a terénních služeb
Bude doplněno na po projednání s OPS Z. Souvisí s Op7-5, pokud bude realizován dohodnutý systém financování terénních programů, bude služba rozšířena na celé území, protože je tak dohodnutý systém.	
Op7-4	Sociálně aktivizační služby
Realizace činností, které jsou součástí § 66 Sociálně aktivizační služby pro seniory a § 65 Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi.	
Op7-5	Realizace dohodnutého systému financování protidrogové politiky
Aplikace projednaného a odsouhlaseného modelu financování se zapojením obcí Frýdlantska.	

SC08 – Fungující koordinace v sociální oblasti

Komentář:

Využití role odborného koordinátora v rámci individuálního projektu LK na podporu střednědobého plánování, zpracování a doplnění potřebných analýz a podkladů nutných ke koordinaci sociální oblasti. Vzájemná komunikace na úrovni samospráv a úřadů obcí Frýdlantska, aktivní spolupráce s poskytovateli, návaznost na činnost LK, jednotný postup při řešení problémů, zvýšení spolupráce při koordinovaném poskytování některých sociálních služeb. Zapojení širokého spektra relevantních subjektů (např. zástupci uživatelů) do procesu rozvoje a řízení sociální oblasti.

Indikátory plnění:

Funkční ÚRS

Aktivní činnost OPS

Aktivní zapojení odborného koordinátora

Setkávání se zástupci uživatelů

Koordinované zpracování rozvojových dokumentů v území

Komunikace s LK

Realizační opatření k naplnění strategického cíle

Označení	Název opatření
Op8-1	Vyhodnocení přínosu koordinátora z IP2 a případné vytvoření podmínek pro pokračování činnosti odborného koordinátora
	Obce Frýdlantska budou spolupracovat na vytvoření nových podmínek, které umožní pokračování činnosti odborného koordinátora (financování, místo působení, obsah činností...) po ukončení krajského projektu IP2.
Op8-2	Hledání společných postupů a řešení v území
	Centrum pro Frýdlantsko, svaz klientů, provoz chráněné dílny, odlehčovací služby, denní stacionáře, domov se zvláštním režimem, pokračování činností plánování sociálních služeb, monitoring KPF, využití struktur ustavených pro zpracování KPF (OPS, ÚRS).

SC09 – Aktivní meziresortní spolupráce

Komentář:

Cíle bude dosaženo aktivnějším zapojením zástupců všech dotčených resortů, koordinovaným přístupem při řešení konkrétních případů, u kterých je žádoucí zapojení zástupce dalšího sektoru. Důležitá je vzájemná meziresortní komunikace na úřadech, obcích včetně ORP a preference klientského přístupu. Vytváření podmínek pro zapojení jakkoliv znevýhodněných jedinců do společnosti, umožnění života v přirozeném prostředí. Jako příklad meziresortní spolupráce lze uvést koordinovaný přístup Nemocnice Frýdlant a sociálních služeb nebo spolupráci dotčených subjektů na pořádání konferencí a seminářů s cílem výměny zkušeností.

Indikátory plnění:

Zkvalitnění komunikace a spolupráce na úřadech

Koordinovaný přístup v rámci území

Odstraňování bariér (nejen hmotných)

Realizační opatření k naplnění strategického cíle

Označení	Název aktivity
Op9-1	Identifikace konkrétních případů nedostatečné meziresortní spolupráce
	Identifikace případů nefunkčnosti mezioborové spolupráce v rámci nově zavedených pravidelných setkávání pro co největší množství aktérů. Vazba na související služby (zdravotnictví, ÚP, OSSZ...).

Op9-2¹	Sdílení dobré praxe – modelová řešení meziřesortní spolupráce
Bude specifikováno na základě identifikace problémů, pro realizaci budou využity struktury KP, včetně odborného koordinátora.	

¹ Při zpracování kapitoly KPF, která se věnuje strategickým cílům a opatřením, byla pro SC09 navržena dvě realizační opatření. Ta také byla s ostatními předmětem procesu stanovení důležitosti, kde se Op9-2 umístilo na posledním místě. Zároveň bylo některými členy OPS navrženo ke sloučení s Op9-1 a z toho důvodu nebyla pro Op9-2 rozpracována karta opatření a nebylo zařazeno do časového harmonogramu realizace opatření KPF.

B.3 Stanovení priorit pro realizaci opatření v období 2010 – 2013

Doporučené pořadí důležitosti rozvojových opatření (neboli jejich prioritizace) bylo stanoveno prostřednictvím objektivizace, do které byli zapojeni členové odborných pracovních skupin ustavených pro zpracování KPF. Všechna rozvojová opatření byla hodnocena jednotlivě každým hodnotitelem (stanovením pořadí 1. - 26.) a následně souhrnně vyhodnocena, a to jak v úrovni opatření, tak i strategických cílů.

Finálním výstupem procesu prioritizace je tedy tabulka B. 2 Takto stanovené pořadí by mělo sloužit jako základ pro další nutnou diskusi o prioritách – zejména ve vazbě na reálné možnosti využití dostupných zdrojů.

Výsledky bodování všech zúčastněných hodnotitelů (stanovení důležitosti) byly využity také pro konečné naplnění karet opatření (viz kapitola B. 4 a Příloha č. 1), zejména pokud jde o stanovení termínů realizace.

V následujících tabulkách jsou přehledně uvedeny výsledky prioritizace – výsledné pořadí důležitosti strategických cílů a rozvojových opatření.

Tabulka B. 1 Stanovení důležitosti (priorizace) strategických cílů

Označení	Název strategického cíle	Průměr	Pořadí
SC02	Dobrá dostupnost informací a osvěta v oblasti sociálních služeb	7,33	1.
SC01	Zajištění prevence vzniku nežádoucích sociálně patologických jevů a sociálně vyloučených lokalit	10,04	2.
SC04	Optimalizace sítě sociálních služeb pro cílovou skupinu senioři	10,78	3.
SC03	Stabilizace systému financování sociálních služeb	11,14	4.
SC05	Optimalizace sítě sociálních služeb pro cílovou skupinu osoby se zdravotním postižením	12,08	5.
SC07	Optimalizace sítě sociálních služeb pro cílové skupiny osoby ohrožených sociálním vyloučením a drogově závislých	15,14	6.
SC06	Optimalizace sítě sociálních služeb pro cílovou skupinu národnostní a etnické menšiny	16,09	7.
SC08	Fungující koordinace v sociální oblasti	18,64	8.
SC09	Aktivní mezíresortní spolupráce	22,50	9.

Pořadí strategických cílů nebylo stanovováno samostatně, tabulka uvádí „zpětné“ vyhodnocení na základě bodování rozvojových opatření. Průměrné hodnocení tak znamená průměr pořadí přiděleného hodnotiteli všem opatřením příslušným k strategickému cíli.

Nejvýše hodnocený strategický cíl SC02 lze interpretovat jako jednoznačnou podporu činností směřujících k zajištění dobré informovanosti pro všechny cílové skupiny a to především na základě velmi kvalitní spolupráce co největšího množství dotčených subjektů, a to jak z oblasti sociálních služeb tak i služeb na ně navazujících.

Poslední pozice strategického cíle SC09 je spíše odrazem toho, že mezíresortní spolupráce by měla být zohledňována v rámci dalších opatření, ale není třeba této oblasti věnovat více samostatných opatření.

V následující **tabulce B. 2** je uvedeno **pořadí jednotlivých rozvojových opatření**, jak bylo stanoveno členy odborných pracovních skupin. Přestože v konečné podobě je pro SC09 navrženo pouze jedno opatření, předmětem prioritizace byla ještě opatření dvě.

STANOVENÍ DŮLEŽITOSTI (PRIORIZACE) OPATŘENÍ - OPS

označení	název opatření	výsledek	pořadí
Op2-2	Katalog sociálních služeb na Frýdlantsku	5,39	1.
Op2-3	Sociální informační síť Frýdlantska	6,11	2.
Op1-4	Stabilizace a rozšíření poradenských služeb	8,61	3.
Op1-2	Podpora terénní práce včetně pomoci při řešení problémů s bydlením	9,22	4.
Op3-2	Podpora víceletého financování sociálních služeb	9,61	5.
Op4-2	Podpora sociálních služeb poskytovaných v přirozeném prostředí	9,78	6.
Op5-2	Zajištění odlehčovacích služeb	10,00	7.
Op2-1	Podpora pořádání osvětových a informačních akcí	10,50	8.
Op1-1	Preventivní programy – příprava, realizace, podpora	10,67	9.
Op1-3	Preventivní působení v lokalitách ohrožených sociálním vyloučením	11,67	10.
Op4-1	Zajištění odpovídajícího počtu a charakteru lůžek pro seniory	11,78	11.
Op7-3	Podpora a rozšíření ambulantních a terénních služeb	12,28	12.
Op7-2	Vytvoření lůžek pro osoby v krizových životních situacích	12,50	13.
Op3-1	Aplikace modelového financování se spoluúčastí měst a obcí pro vybrané druhy služeb	12,67	14.
Op7-1	Zmapování potřebnosti lůžek pro osoby v krizových životních situacích	13,72	15.
Op6-2	Rozšíření terénní práce	13,89	16.
Op5-3	Frýdlantsko bez bariér	14,28	17.
Op5-1	Rozšíření nabídky služeb přinášející pracovních příležitostí pro osoby se zdravotním postižením	14,33	18.
Op6-1	Podpora volnočasových aktivit formou nízkoprahových zařízení pro děti a mládež	14,83	19.
Op8-2	Hledání společných postupů a řešení v území	15,11	20.
Op7-5	Realizace dohodnutého systému financování protidrogové politiky	18,44	21.
Op7-4	Sociálně aktivizační služby	18,78	22.
Op6-3	Komunitní centrum (škola)	19,56	23.
Op9-1	Identifikace konkrétních případů nedostatečné meziresortní spolupráce	21,11	24.
Op8-1	Vyhodnocení přínosu koordinátora z IP2 a případné vytvoření podmínek pro pokračování činnosti odborného koordinátora	22,17	25.
Op9-2	Sdílení dobré praxe – modelová řešení meziresortní spolupráce	23,89	26.

B.4 Časový plán realizace rozvojových opatření

Karty rozvojových opatření jsou navrženy jako přehledný a snadno použitelný nástroj pro shrnutí základních informací o jednotlivých opatřeních a pro další práci s nimi – tedy zejména pro sledování (monitoring) jejich plnění.

Některá opatření byla definována poměrně obecně, a proto je v této fázi přípravy problematické přesnější naplnění některých jejich atributů, mimo jiné časové upřesnění realizace (etapizace), odhad nákladů nebo přesné určení garanta a partnerů opatření. Tyto atributy budou dále konkretizovány zejména po vyjasnění náplně daného opatření – například po ukončení jeho první fáze, kterou může být zpracování (upřesnění) záměru a jeho projednání.

Také dále uvedený **časový plán realizace rozvojových opatření** je zpracován tak, aby se mohl stát jedním ze základních nástrojů pro monitoring plnění K komunitního plánu obcí Frýdlantska. V rámci monitoringu by také měly být potvrzeny nebo naopak upraveny (a doplněny zejména ve smyslu větší konkretizace) předpoklady uvedené v kartách opatření.

Karty rozvojových opatření jsou zařazeny jako **samostatná příloha č. 1** K komunitního plánu obcí Frýdlantska.

Časový plán realizace opatření						
Strateg. cíl	označení	název opatření	2010	2011	2012	2013
SC01	Op1-1	Preventivní programy – příprava, realizace, podpora				
	Op1-2	Podpora terénní práce včetně pomoci při řešení problémů s bydlením				
	Op1-3	Preventivní působení v lokalitách ohrožených sociálním vyloučením				
	Op1-4	Stabilizace a rozšíření poradenských služeb				
SC02	Op2-1	Podpora pořádání osvětových a informačních akcí				
	Op2-2	Katalog sociálních služeb na Frýdlantsku				
	Op2-3	Sociální informační síť Frýdlantska				
SC03	Op3-1	Aplikace modelového financování se spoluúčastí měst a obcí pro vybrané druhy služeb				
	Op3-2	Podpora víceletého financování sociálních služeb				
SC04	Op4-1	Zajištění odpovídajícího počtu a charakteru lůžek pro seniory				
	Op4-2	Podpora sociálních služeb poskytovaných v přirozeném prostředí				
SC05	Op5-1	Rozšíření nabídky služeb přinášející pracovních příležitostí pro osoby se zdravotním postižením				
	Op5-2	Zajištění odlehčovacích služeb				
	Op5-3	Frýdlantsko bez bariér				
SC06	Op6-1	Podpora volnočasových aktivit formou nízkoprahových zařízení pro děti a mládež				
	Op6-2	Rozšíření terénní práce				
	Op6-3	Komunitní centrum (škola)				
SC07	Op7-1	Zmapování potřebnosti lůžek pro osoby v krizových životních situacích				
	Op7-2	Vytvoření lůžek pro osoby v krizových životních situacích				
	Op7-3	Podpora a rozšíření ambulantních a terénních služeb				
	Op7-4	Sociálně aktivizační služby				
	Op7-5	Realizace dohodnutého systému financování protidrogové politiky				
SC08	Op8-1	Vyhodnocení přínosu koordinátora z IP2 a případné vytvoření podmínek pro pokračování činnosti odborného koordinátora				
	Op8-2	Hledání společných postupů a řešení v území				
SC09	Op9-1	Identifikace konkrétních případů nedostatečné meziresortní spolupráce				

C. NÁVRH ZJEDNODUŠENÉHO AKČNÍHO PLÁNU PRO ROK 2010

C.1 Smysl akčního plánu a vysvětlení obsahu zjednodušeného akčního plánu pro rok 2010 (ZAP KPF 2010)

Akční plán by se měl stát jednoduchým nástrojem pro řízení a kontrolu plnění rozvojových opatření schválených v K komunitním plánu obcí Frýdlantska (KPF). Jeho význam a obsah vychází z obecných zásad implementace a monitoringu rozvojových dokumentů, ale je velmi výrazně přizpůsoben pro praktické a jednoduché využití v konkrétních podmínkách. Mezi nejdůležitější úkoly Akčního plánu patří:

- podpora rozhodovacích procesů a činností pro Územní řídicí skupinu a Odborné pracovní skupiny KPF, případně pro samosprávné orgány měst a obcí,
- zavedení a podpora jednoduchých kontrolních mechanismů,
- sjednocení přístupů při přípravě a realizaci opatření,
- podpora pro jednání s dalšími subjekty (garanty opatření, partnery, krajem, poskytovateli dotací, atd.).

Smyslem Akčního plánu naopak v žádném případě není další administrativní zátěž úředníků ani zahlcení pracovních skupin materiály.

V souladu se zadáním zakázky a přijatou metodikou je pro rok 2010 navržena **velmi zjednodušená verze** akčního plánu. Jejím úkolem je mj. odzkoušet v praxi funkčnost a použití tohoto návrhu a následně případně upravit metodiku pro další roky.

Pro budoucnost doporučuje zpracovatel KPF zavedení jednoduchého systému operativního plánování a sledování, včetně využití přiměřených nástrojů v podobě např. tabulkových přehledů (databáze) akcí a jejich atributů, časových harmonogramů se sledováním vazeb mezi opatřeními i akcemi, apod. Dalšími podrobnějšími nástroji by mohly být tzv. realizační listy opatření, zpracované jako upřesnění karet opatření pro daný rok. Pro vytvoření a zavedení takového systému by měla být využita současná struktura ÚŘS a OPS, probíhající aktivity v rámci krajského projektu IP2, zejména činnost odborného koordinátora KP, a bylo by vhodné začít s jeho využíváním během roku 2010 v přímé návaznosti na doporučený způsob monitoringu plnění KPF.

C.2 Východiska – přehled rozvojových opatření

Zásadním podkladem pro zpracování ZAP KPF 2010 je přehled rozvojových opatření a navržený časový harmonogram jejich realizace – viz kap. B. 4 návrhové části Komunitního plánu obcí Frýdlantska. Přehled „živých“ opatření (určených k přípravě nebo realizaci) pro daný rok 2010 byl zpracován na základě aktualizovaného časového plánu opatření.

Další východiska:

– Akční plán by měl vycházet z definovaného obsahu opatření. Vzhledem k malé konkrétnosti opatření v tomto prvním návrhu KPF, způsobené poměrně krátkou dobou pro jeho zpracování a projednání, je velmi obtížné formulovat podrobnější rozpis akcí pro příští rok.

– Dalším nutným východiskem pro zpracování akčního plánu by měla být časová a věcná provázanost zpracování AP s přípravou rozpočtů – při zpracování této první podoby KPF v r. 2009 to nebylo možné. To samé platí také o potřebě vycházet ze známých aktuálních rozpočtových možností měst a obcí, případně kraje a rovněž z aktuálních možností získání dotací z různých zdrojů.

Tabulka C. 1 – Přehled opatření pro ZAP KPF 2010

Číslo opatření	Název opatření
Op1-1	Preventivní programy – příprava, realizace, podpora
Op1-2	Podpora terénní práce včetně pomoci při řešení problémů s bydlením
Op1-3	Preventivní působení v lokalitách ohrožených sociálním vyloučením
Op1-4	Stabilizace a rozšíření poradenských služeb
Op2-1	Podpora pořádání osvětových a informačních akcí
Op2-2	Katalog sociálních služeb na Frýdlantsku
Op2-3	Sociální informační síť Frýdlantska
Op3-1	Aplikace modelového financování se spoluúčastí měst a obcí pro vybrané druhy služeb
Op3-2	Podpora víceletého financování sociálních služeb
Op4-1	Zajištění odpovídajícího počtu a charakteru lůžek pro seniory
Op4-2	Podpora sociálních služeb poskytovaných v přirozeném prostředí
Op5-2	Zajištění odlehčovacích služeb
Op5-3	Frýdlantsko bez bariér
Op6-3	Komunitní centrum (škola)
Op7-3	Podpora a rozšíření ambulantních a terénních služeb
Op7-5	Realizace dohodnutého systému financování protidrogové politiky
Op8-2	Hledání společných postupů a řešení v území
Op9-1	Identifikace konkrétních případů nedostatečné meziresortní spolupráce a sdílení dobré praxe při jejich řešení

C.3 Podrobnější popis opatření

Pro každé „živé“ opatření z výše uvedené tabulky (u kterých to bylo možné) jsou podrobněji rozepsány doporučené akce, které by měly být realizovány v průběhu roku 2010. Při tomto rozpisu vycházel zpracovatel zejména z příslušné karty opatření.

Popis v této zjednodušené podobě obsahuje:

- číslo a název opatření
- přehled klíčových akcí (popis akce, nositel a spolupracující, termíny, příp. náklady)

Vzhledem k výše uvedeným důvodům (kap. C.1 a C.2) bylo možno tento popis zpracovat pouze v náznaku, mnoho položek zatím není možné vyplnit vůbec nebo jen jako předpoklad. Je ho proto nutné brát jako vzorový návod pro práci v dalším období. Na upřesňování popisu by bylo žádoucí pokračovat v rámci navazujícího procesu KP v průběhu roku 2010 a odzkoušené postupy aplikovat při přípravě Akčního plánu pro rok 2011.

**Op1-1
Preventivní programy – příprava, realizace, podpora**

Zpracování přehledu programů, vhodných k podpoře a stanovení způsobu podpory pro vytipované programy

- ÚŘS, obce, OK
- březen - duben

Projednáání a rozhodnutí o podpoře (finanční i nefinanční)

- ÚŘS
- květen

Realizace stanoveného způsobu podpory

- nositelé dle rozhodnutí
- květen - prosinec

**Op1-2
Podpora terénní práce včetně pomoci při řešení problémů s bydlením**

Upřesnění skutečné potřeby „nouzového bydlení“ (noclehárna, azylový dům, přístřeší, apod.)

- zúčastněné obce (jejich zaměstnanci nebo externí spolupracovníci)
- březen – červenec

**Op1-3
Preventivní působení v lokalitách ohrožených sociálním vyloučením**

Zadání zmapování, rozhodnutí o způsobu zajištění a hrazení nákladů

- ÚŘS, dotčené obce
- březen - duben

Zmapování skutečného stavu a potřeb v ohrožených i vyloučených lokalitách, upřesnění lokalit, identifikace problémů

- dotčené obce s využitím externího dodavatele (koordinace činností ÚŘS + OK)
- květen - listopad
- 100 tis. Kč

Příprava podkladů pro zajištění prevence v dalším období (formulace záměrů, zpracování projektů, podklady pro dotační řízení)

- obce (v případě společného řešení mikroregion)
- listopad - prosinec

**Op1-4
Stabilizace a rozšíření poradenských služeb**

Zpracování projektu „Nový POSEC“

- Město Frýdlant, OK
- duben - červen

Projednání projektu a rozhodnutí o dalším postupu

- ÚŘS, zúčastněné obce
- červenec - srpen

Příprava podkladů pro konečné rozhodnutí o realizaci projektu

- Město Frýdlant, OK
- září - prosinec

Op2-1 Podpora pořádání osvětových a informačních akcí

Zpracování přehledu akcí vhodných k podpoře a stanovení způsobu podpory pro vytipované akce

- ÚŘS, obce, OK
- březen - duben

Projednání a rozhodnutí o podpoře (finanční i nefinanční)

- ÚŘS
- květen

Realizace stanoveného způsobu podpory

- nositelé dle rozhodnutí
- květen - prosinec

Op2-2 Katalog sociálních služeb na Frýdlantsku

Shromáždění informací pro výrobu první zjednodušené varianty

- OPS, OK, obce
- březen

Výroba první zjednodušené varianty (leták se základními informacemi)

- ÚŘS + OK
- duben
- 10 tis. Kč

Distribuce letáku

- ÚŘS, OPS, poskytovatelé, obce
- duben - květen

Aktualizace www katalogu (město Frýdlant) a zvýšení jeho dostupnosti (prolinky z dalších www stránek)

- Město Frýdlant, další obce
- březen - duben
- 20 tis. Kč

Příprava druhé kvalitnější varianty (katalog), v koordinaci s krajskými aktivitami (mj. Datové centrum sociálních služeb v rámci projektu IP2)

- ÚŘS, OK, externí zpracovatel
- červen - srpen

Výroba katalogu

- ÚŘS, externí zpracovatel
- září

Spolupráce s realizátorem projektu Datového centra sociálních služeb LK

- ÚŘS, OK
- duben - prosinec

Op2-3 Sociální informační síť Frýdlantska

Návrh sítě (zásady fungování výměnné informační sítě, role jednotlivých prvků sítě, pravidla vzájemného předávání informací, shromáždění kontaktů)

- OK, poskytovatelé, obce
- březen - duben

Projednání se všemi dotčenými subjekty, příprava a distribuce základních informací, aktivace činnosti sítě

- ÚŘS
- květen - červen

Koordinace fungování sítě

- ÚŘS, OK
- červen - prosinec

Op3-1 Aplikace modelového financování se spoluúčastí měst a obcí pro vybrané druhy služeb

Příprava modelu – upřesnění druhů sociálních služeb, dotčených obcí a poskytovatelů, návrh konkrétního finančního modelu

- ÚŘS, obce
- duben - červen

Projednání a schválení navrženého modelu (spolufinancování služeb poradenství)

- ÚŘS, obce
- červenec - září

Příprava na zavedení schváleného modelu (předpoklad spuštění od 1. 1. 2011)

- ÚŘS
- říjen - prosinec

**Op3-2
Podpora víceletého financování sociální služeb**

Spolupráce s Libereckým krajem při realizaci aktivity A14-02 SPRSS LK

- OK, ÚŘS
- březen - prosinec

Vytipování vhodných služeb (aktivit) pro projektové víceleté financování

- ÚŘS, OPS, poskytovatelé, obce
- březen – červen

Podpora přípravy projektů, zpracování žádostí a dalších podkladů

- ÚŘS, OPS, poskytovatelé, obce, OK
- červenec - prosinec

**Op4-1
Zajištění odpovídajícího počtu a charakteru lůžek pro seniory**

Upřesnění analýzy lůžkových služeb (aktualizace dle skutečného stavu)

- OPS S, OK
- březen - duben

Stanovení způsobu a metodiky pro zmapování skutečné poptávky

- OPS S, externí konzultant
- duben - květen

Zmapování skutečné poptávky – realizace dle přijaté metodiky

- OPS S, obce, poskytovatelé, OK
- květen – červenec

Návrh a zavedení společné evidence žadatelů

- OPS S, obce, poskytovatelé
- červenec - říjen

Zpracování návrhu změn (počty a charakter lůžek)

- OPS S, poskytovatelé, externí konzultant
- září - prosinec

**Op4-2
Podpora sociálních služeb poskytovaných v přirozeném prostředí**

Formulace základních principů a zadání pro zpracování projektového záměru (společné řešení terénní pečovatelské služby a souvisejících činností)

- OPS S, obce
- březen - duben

Zpracování projektového záměru

- OPS S, externí zpracovatel

- květen - září
- 100 tis. Kč

Projednáání a rozhodnutí o realizaci záměru

- ÚŘS, obce
- září

Zahájení konkrétních příprav k realizaci (organizační, technická, ekonomická, personální příprava)

- obce, poskytovatelé
- říjen - prosinec

Op5-2 Zajištění odlehčovacích služeb

Příprava registrace služby dle § 44 v DD Jindřichovice pod Smrkem, včetně prověření organizačních, ekonomických, personálních, technických a termínových podmínek pro zahájení provozu, zpracování potřebných podkladů

- poskytovatel, OPS, příp. externí konzultant
- březen - červen

Op5-3 Frýdlantsko bez bariér

Zpracování seznamu problémových míst (mapa bariér)

- OPS OZP, obce, OK, příp. externí konzultant
- duben - srpen

Návrh řešení na odstranění bariér (způsob, odpovědnost, náklady, zdroje, atd.)

- OPS OZP, obce, externí konzultant
- září - listopad

Op6-3 Komunitní centrum (komunitní škola)

Vytipování lokality pro pilotní projekt a příprava podkladů pro realizaci (od roku 2011)

- ÚŘS
- červen - prosinec

Op7-1**Zmapování potřebnosti lůžek pro osoby v krizových životních situacích**

Formulace zadání, rozhodnutí o způsobu financování a výběr zpracovatele

- OPS Z, obce
- červenec – srpen

Zpracování analýzy (zmapování), projednání výstupů

- externí zpracovatel
- září - prosinec

Op7-3**Podpora a rozšíření ambulantních a terénních služeb**

Průběžná podpora

- ÚŘS, obce
- březen - prosinec

Op7-5**Realizace dohodnutého systému financování protidrogové politiky**

Vyhodnocení funkčnosti modelu použitého pro rok 2010 a návrh případných úprav pro další období

- OPS Z, ÚŘS, obce
- červenec - září

Op8-2**Hledání společných postupů a řešení v území**

Průběžné zajištění výměny názorů a informací

- ÚŘS, OPS, obce, OK
- březen - prosinec

Op9-1**Identifikace konkrétních případů nedostatečné meziresortní spolupráce a sdílení dobré praxe při jejich řešení**

Identifikace konkrétních příkladů – zpracování dokumentu, včetně návrhů řešení a jednoduchých „manuálů“

- ÚŘS, OK, externí konzultant
- červenec – září
- 10 tis. Kč

Návrh a uspořádání společných meziresortních jednání (kulaté stoly, workshopy)

- ÚŘS, obce, poskytovatelé
- září - prosinec

D. ZÁSADY MONITORINGU A AKTUALIZACE KPF V DALŠÍM OBDOBÍ

Pro následující období doporučuje zpracovatel vytvořit a zavést jednoduchý, ale funkční systém sledování a vyhodnocování plnění Komunitního plánu obcí Frýdlantska (KPF) postavený na těchto doporučených zásadách a principech:

1. Celkovou odpovědnost za plnění KPF má ÚŘS.
2. Pro koordinaci plnění v tuto chvíli není stanovena žádná „výkonná jednotka“. Ta by měla v brzké době vzniknout a je třeba ji vybavit odpovídajícími kompetencemi.
3. Vzhledem k významu, důležitosti a potřebnosti systematického a komplexního řešení a řízení rozvoje oblasti sociálních služeb na Frýdlantsku doporučuje zpracovatel KPF vyhledání vhodného subjektu (interního nebo externího) pro tuto činnost. V souladu s jedním navrženým opatřením je třeba zvážit další úlohu odborného koordinátora KP, jehož činnost je v současné době podpořená z finančních prostředků individuálního projektu IP2 realizovaného LK.
4. Součástí dalších prací na KPF (aktualizace, rozšíření apod.) by měly být i další obce Frýdlantska, které se do procesu zpracování tohoto dokumentu zatím nezapojily. Některá opatření by mohla být řešena prostřednictvím svazku obcí (mikroregionu Frýdlantsko), v němž jsou obce zapojeny.
5. Pro další sledování a případné projednání změn KPF je doporučeno důsledné pokračování činnosti odborných pracovních skupin (OPS) a územní řídicí skupiny ÚŘS). Je na místě zvážit zapojení dalších dotčených aktérů ze sociální oblasti (poskytovatelé, zástupci uživatelských sdružení), ale i z oblastí přímo navazujících (zdravotnictví apod.). Koordinace jejich činnosti má přímou souvislost s předchozím doporučením.
6. Odpovědnost za plnění konkrétního rozvojového opatření nese jeho určený garant. Vzhledem k tomu, že do doby dokončení tohoto dokumentu nebylo u některých opatření možné zcela jednoznačně určit jeho garanta, doporučuje zpracovatel věnovat velkou pozornost doplnění odpovědnosti konkrétního subjektu.
7. Pro zachování aktuálnosti a použitelnosti KPF je doporučeno neustále sledovat aktuální vývoj na úrovni střednědobého plánování rozvoje sociálních služeb v Libereckém kraji. Toho bude dosaženo mj. aktivní účastí zástupců ÚŘS na jednáních Krajské poradní skupiny Krajské koordinační struktury LK.
8. Termíny dalších kroků v rámci prací na KPF je velmi vhodné sladit s termíny přípravy rozpočtů obcí a dotačního řízení pro sociální oblast (dotace z MPSV).
9. V průběhu roku 2010 zavést jednoduchý systém zpracování a následné kontroly plnění Akčních plánů (první AP pro rok 2011).

Zpracovatelé děkují všem, kteří se aktivně podíleli
na zpracování a projednání Komunitního plánu obcí Frýdlantska, za
jejich snahu přispět ke vzniku dobře využitelného dokumentu.

SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK

AP	akční plán
DD	domov důchodců
DPS	dům s pečovatelskou službou
FV	frýdlantský výběžek
HUR	hlavní ukazatel rozvoje
IP2	individuální projekt Libereckého kraje na podporu plánování rozvoje sociálních služeb
KPF	komunitní plán obcí Frýdlantska
LK	Liberecký kraj
M	menšiny (OPS M)
MPSV	ministerstvo práce a sociálních věcí
OK	odborný koordinátor komunitního plánování (v rámci krajského projektu IP2)
OP LZZ	operační program Lidské zdroje a zaměstnanost
OPS	odborná pracovní skupina
ORP	obec s rozšířenou působností
OSSZ	Okresní správa sociálního zabezpečení
OZP	osoby se zdravotním postižením (OPS OZP)
POSEC	Poradní a setkávací centrum
PnP	příspěvek na péči
S	senioři (OPS S)
SC	strategický cíl
SPRSS LK	Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb v Libereckém kraji
ÚP	Úřad práce
ÚŘS	územní řídicí skupina
VPP	veřejně prospěšné práce
Z	osoby ohrožené sociálním vyloučením a drogově závislé (OPS Z)
ZAP	zjednodušený akční plán